Большавік
Беларусі

№3
1927 г.

Пролетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ

ОРГАН ЦК КП(б)Б

№ 3

САКАВІК

МЕНСК — 1927

Выпіска з пратаколу Бюро ЦК КПБ

СЛУХАЛІ:

Аб названьні журнала ЦК КП(б)Б.

ПАСТАНАВІЛІ:

Журнал ЦК КП(б) назваць „Бальшавік Беларусі“.

Сакратар ЦК КП(б)Б **А. Крыніцкі.**

Пролетары ўсіх краёў, злучайцеся!

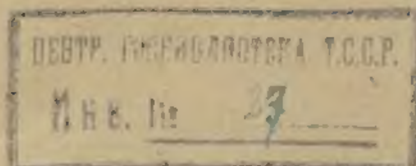

БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ

ЧАСОПІСЬ ПОЛІТЫКІ І ПРАКТЫКІ
ПАРТЫЙНАЙ ПРАЦЫ
ОРГАН ЦК КП(б)Б

№ 3
САКАВІК

МЕНСК — 1927

(у ліку 2000 экз.)

Галоўлітбел № 24796

Менск, 2 друкарня БДВ № 1708.

А. Криницкий.

О мартовском пленуме ЦК КП(б)Б X-го созыва.

Резолюции мартовского пленума ЦК КП(б)Б X-го созыва опубликованы. Несколько слов—о значении решений, о характере работы пленума.

Пленум рассмотрел вопросы о ценах, о жилищном строительстве, о массовой работе, о КСМ, сообщение о работе по упрощению советского аппарата.

Внимание некоторых товарищей может остановить одно обстоятельство. В решениях пленума нет *одного* такого вопроса, который давал бы один *исчерпывающий* лозунг на ближайшее время работы.

Прошло время военного коммунизма, когда партия во главе пролетариата вела борьбу военную. Задачи хозяйственные, задачи внутреннего строительства тогда не могли стоять в центре внимания. Партия, вся страна не могла внимательно работать, строить во всех отраслях хозяйства и культуры. В тот период мы многое делали „неделями“, „месячниками“. Мы ставили себе для достижения военной победы короткие боевые цели—хлеб, топливо, борьба с тифом, помощь больному красноармейцу, спасение школ от замерзания и т. д., отвлекаясь от всех других сторон строительства. Мы резко межевали нашу работу на короткие периоды.

Теперь—другая пора, другой революционный энтузиазм. Теперь—много „будничных“, „мелких“, „практических“ дел. Теперь *вся* работа прочно увязана всеми своими сторонами. Разорвать ее на изолированные цели, на короткие отрезки времени нельзя. Наши задачи, которые мы ставим теперь, измеряются по их выполнению годовыми периодами.

Сложность процессов экономического и культурного развития, разнообразие форм борьбы социалистических и капиталистических элементов во всем строительстве, растущая активность пролетариата и других слоев населения, необходимость более глубокого, всестороннего руководства,—все это заставляет нас совсем иначе работать теперь, в период социалистической реконструкции хозяйства, в период подготовки культурной революции. Ведя социалистическое строительство, мы ставим перед собой на *многие годы* задачу *индустриализации* страны. Вся наша работа подчиняется этой основной задаче. Мы в процессе работы всегда оглядываемся назад и вперед, выдвигая на *первое* место ту или иную сторону этой задачи, в зависимости от затруднений на пути. Повышение производительности труда, режим экономии, снижение розничных цен, упрощение и рационализация государственного аппарата, укрепление аппарата промышленности, усовершенствование производства и другие задачи,—над ними мы работаем, не забрасывая и не забывая ни одну. Ибо все они подчинены одной генеральной задаче—индустриализации. Возвращаясь на наших плену-

мах, конференциях, в работе ячеек—опять и опять к этим частным (но огромным по сложности) задачам, мы *контролируем исполнение* предыдущих решений, мы *проверяем людей.*

Система ударности работы, это упрощенчество работы, вместо всестороннего и планомерного строительства—теперь является одной из ярких форм бюрократизма.

Ведя твердо и активно всестороннюю работу по индустриализации, партия в текущий период выдвигает на первый план—*снижение цен*, ибо во вздутии цен—угроза нашим достижениям. Этот вопрос является *важнейшим* в решениях всей партии и пленума ЦК КП(б)Б; эта директива *самая актуальная на ближайший период* для КП(б)Б, для всех организаций республики. И через месяц, два, три—она также будет стоять, как наиболее острая и важная проблема. Через несколько месяцев мы вернемся к ней, чтобы проверить на пленуме фактическое выполнение этой директивы.

Мартовский же пленум наметил и следующую проблему, которая будет проработана на апрельском пленуме: *упрощение и рационализация советского аппарата.* Это другая сторона осуществления режима экономии, как пути с'экономить и накопить дополнительные средства для промышленности.

Повидимому, в один из ближайших пленумов мы вернемся к вопросу об укреплении и развитии *промышленности БССР.*

Пленум рассмотрел также *жилищный вопрос*, являющийся, действительно, не менее важным для рабочего, чем вопросы заработной платы. Жилищный вопрос в БССР особенно обострился в итоге разрушений войны. Пленум, учтя опыт работы, дал директивы всем организациям. Основной задачей текущего года является наиболее рациональное использование отпущенных средств, наиболее широкое развитие инициативы строительства через кооперацию. Очень существенна директива пленума о большем вовлечении в жилищно арендную кооперацию рабочих, находящихся в наихудших жилищных условиях, и первоочередном переселении их в новые и отремонтированные жилища.

Так из пленума в пленум КП(б)Б разрабатывает задачу социалистической перестройки хозяйства, не бросаясь от задачи к задаче, охватывая всю сложность условий строительства, прочно увязывая все свои решения, вглядываясь и назад, и вперед.

Что является обеспечением того, что партия не потеряется в сложных задачах и, уделяя большее внимание важнейшей работе (теперь—снижение цен), в то же время будет подымать и все другие задачи? Возрастающая активность и самодеятельность масс, углубление руководства партии, рост культуры. *Массовая работа партии*, ее активное участие в культурном строительстве является обязательным условием успешного выполнения стержневых экономических задач, успешного социалистического строительства.

Вопрос о *массовой работе партии в городе*, стоявший на пленуме, имеет большое значение. В текущий период является важнейшей напряженная работа по широкому просвещению масс, повышение их интереса к общим задачам класса в целях более широкого их вовлечения в дело социалистического строительства. Особенно важно в условиях БССР использование на все 100 проц. сил пролетариата БССР. Вот почему теперь, когда задачи строительства усложняются, КП(б)Б должна была проверить свою связь с массами, свое руководство массами.

Вопрос о массовой работе в городе подвергся на пленуме основательному обсуждению. Пленум, признавая *рост авторитета и вли-*

[illegible] массовой работы [illegible] Пленум [illegible] недостаточное [illegible] работы [illegible] пропагандистской работы среди рабочих [illegible] недостаток, который [illegible] коммунистом [illegible] массовой работы партии [illegible] задач партии [illegible] наиболее [illegible] практическим опытом [illegible] работ и не могли [illegible] коммунистам [illegible]
Пленум [illegible] работы коммунистов [illegible] строительства, [illegible] строительство не [illegible] участие в нем каждого отдельного [illegible] и профсоюза. Без устранения [illegible] массовой работы партия не сможет [illegible] улучшить свое руководство рабочим классом в вопросах строительства, так что ее руководство [illegible] работе хорошего **мотора на холостом ходу.**

Действительно, [illegible] руководства партии во всех областях [illegible] [illegible] непримиримая [illegible] руководства [illegible] распоряжений и указаний [illegible] руководства [illegible] чуткость рабочих [illegible] партии [illegible] в массовой работе, в руко**водстве партии массами.**

Нужно всегда помнить [illegible] основное препятствие партийного руководства [illegible] только при условии развития массовой работы [illegible]

Пленум ЦК КП(б)Б [illegible] также состояние КСМ Белоруссии [illegible] широкой общественно-политической организации [illegible] помощница партии [illegible] для партии. Несомненно возрастающее значение Комсомола [illegible] строительстве. Социалистическая перестройка [illegible] кадров по новому [illegible] работы Комсомола. Социалистическая перестройка деревни [illegible] в первую очередь [illegible] новой культуры **опирается на молодые поколения.**

Пленум ЦК КП(б)Б признал состояние и работу комсомольских организаций Белоруссии в основном [illegible] В своей резолюции пленум дал директивы, которые должны быть изучены каждым ком

комсомольцем в деревню от [illegible] руководить [illegible] каждой низовой ячейки Комсомола. [illegible] КСМ [illegible] по линии участия во всем практическом строительстве, [illegible] в хозяйственном строительстве, по линии развития массовых работ, по линии воспитания молодежи и ее самоподготовки. Особенно нужно подчеркнуть перед каждым комсомольцем и активистом *огромный недостаточный теоретический уровень комсомольского актива*, при настоящем уровне дальнейшее развитие Комсомола и обеспечение руководства партии молодежью будут очень затруднены.

Решения пленума вынесены на основе учета опыта [illegible]. Они могут быть выполнены.

Два слова еще о выполнении решений партии. Необходимо подумать всей организации над этим вопросом. Часто бывает так: выносятся решения, [illegible] коммунист у станка, у сохи, низовой работник советской, профессиональной или кооперативной организации, [illegible] *[illegible]* [illegible] время проходит, [illegible] в общем, [illegible] решений партии [illegible] временным. Работа так идти не может. [illegible] решениям партии, если каждый коммунист, в первую очередь низовой работник, не будет брать *на свои плечи* [illegible] решения [illegible] часть работы, которую он может [illegible]. [illegible] ЦК [illegible] [illegible] не [illegible] ответственность за их выполнение лежит на центральных работниках. Резолюция ЦК [illegible] будет выполнена только тогда, когда [illegible] *практически разрабатывать* каждый коммунист и работник [illegible], совета, хозяйственник, [illegible] *в ожидании* [illegible] *практической* работе [illegible] [illegible] на месте. Пока [illegible] ожидания [illegible] директив от [illegible] окружкома, надо [illegible] директивы пленума, по ним проверить [illegible] свою работу [illegible] в своем деле эти директивы. [illegible] строительства [illegible], но работа партии будет [illegible] если [illegible] каждого коммуниста и низовой ячейки разовьется в наибольшей мере и будет вовлекать все более широкие слои пролетариата во все строительство, в борьбу с бюрократизмом, с недостатками аппарата и работы.

З. Хацімскі.

Недахопы ў працы дабраахвотных грамадзкіх організацый.

У [illegible] усё [illegible] значэньне [illegible] дабраахвотныя грамадзкія організацыі. Яны таксама зьяўляюцца тымі прыводнымі рамянямі [illegible] шырокіх мас [illegible] усё новыя пласты рабочых, сялян, вылучаюць з іх новыя кадры пролетарскага актыву, развіваюць [illegible] самадзейнасьць і арганізоўваюць масы ў інтарэсах соцыялістычнага будаўніцтва.

XV Маскоўская Губпартконфэрэнцыя ў рэзолюцыі па дакладу МК наступным парадкам вызначыла значэньне дабраахвотных грамадзкіх організацый:

> [illegible] пролетарскай дыктатуры".

У БССР у сучасны момант маюцца наступныя грамадзкія організацыі: МОПР, ОСО Авіяхім, Шэфскія т-вы, Краязнаўчыя т-вы, „Бязбожнік", ЦІН, Т-во прых. Радыо, Прых. Дзяцей, ОЗЭТ, Чырвоны крыж.

Найбольш распаўсюджанымі з іх зьяўляюцца МОПР (122.860 чал. на 1.I. 27 г.), Авіяхім [illegible] сяброў і шэфскія т-вы каля 30000 сяброў).

Увогуле ўсіх організаваных (без Гомельскай і Рэчыцкай акруг) па няпоўным весткам маецца 317.887 сяброў і [illegible] ячэек (па 5-ці організацыям).

У гэтым артыкуле я не спыняюся на тых ці іншых асобных дабраахвотных таварыствах. Яны бязумоўна маюць [illegible] і выказваюцца [illegible] вялікая практычная работа і дапамога, якую яны аказалі партыі і савецкай уладзе (МОПР, Авіяхім, ЦІН, шэфскія т-вы і г. д.).

Не гледзячы на гэта ўсё ж большасьць гэтых організацый *перажываюць застой і крызіс*, што тлумачыцца паслабленьнем інтарэсу рабочых мас к дабраахвотным грамадзкім організацыям. Нізавыя ячэйкі амаль бязьдзейнічаюць, [illegible] працы сярод сяброў гэтых організацый амаль таксама [illegible] відаць. Уся работа [illegible] абмяжоўваецца толькі зборам сяброўскіх узносаў. Ёсьць многа выпадкаў, калі асобныя ячэйкі на прадпрыемствах разваліваюцца і рабочыя ў вялікай колькасьці выходзяць з іх. Сяброўскія ўзносы часта няўносяцца правільна. Такіх прыкладаў можна прывесьці вельмі многа.

Таварыш, які праводзіў абсьледваньне завода „Энэргія" у Менску, піша.

> На бюро ячэйкі ад 12-II—27 г., сакратар ячэйкі прасіў адзначыць, што кіраваць дабраахвотнымі організацыямі ячэйка не магла, так як фактычна і організацый гэтых ня было, хоць юрыдычна яны лічыліся. Склікаць [illegible] давялася. На абвешчаную перарэгістрацыю ніхто не зьявіўся. Менавіта такое становішча вынудзіла ячэйчу зафіксаваць, што дабраахвотных організацый на заводзе фактычна няма".

Бюро ячэйкі завода „Энэргія" на пасяджэньні 4-XII—26 г. вынесла такую пастанову:

„прызнаць факт фактычнага адсутнічаньня на заводзе грамадзкіх організацый".

Таварыш абсьледваўшы „Эльвод" піша:

> „З [illegible] рабочы. Нік [illegible] і [illegible] перад сябрамі ня ставіла. Сяброўскія ўзносы плоцяць нелахвотна. Былі моманты, калі з боку рабочых чуліся заявы аб выхадзе з сяброў т-ва. Каля 40—50 проц. сяброў т-ва ў працягу 3-4 месяцаў ня плоцяць сяброўскія ўзносы".

У дакладзе таварыства „Культсмычка" з Віцебску адзначаецца

> „Перагрузка актыву, слабое высоўваньне новых актывістых. Перагрузка рабочых дзесяткамі нарад і сходаў на адным тыдні,—усе гэта вядзе да некаторых „зморкаў" у грамадзкіх т-вах.

Таварыш, які праводзіў абсьледваньне 1-й Дзярждрукарні у Менску, паведамляе:

> „Работа грамадзкіх організацый (МОПР, Авіяхім) коратка кажучы. [illegible] Сходы склікаюцца [illegible] дабра[illegible] ці [illegible] Сходы клікалісь але ні разу неадбыліся".

А вось як характарызуе працу грамадзкіх т-ваў Слуцкі Акрутком

> „Надзвычайная нагрузка таварышоў сваёй непасрэднай працай, а таксама шмат сяброўства (у 4-5 організацыях) шкодна адбіваецца на пастаноўцы працы і яе выкананьні. Гэта зьяўляецца галоўнай прычынай малое актыўнасьці т. т. і фармальных адносін да справы. Мяецца значная запазычанасьць сяброўскіх узносаў па ўсім організацыям. Унутры-выхаваўчая праца сярод дабраахвотных організацый праводзіцца вельмі слаба".

Такіх прыкладаў можна прывесьці многа.

Прычыны крызісу. Асноўнымі прычынамі такога становішча у большасьці дабраахвотных грамадзкіх організацыях зьяўляюцца наступныя: рыхласьць складу, якая выяўляецца у фармальным членстве значнай колькасьці сяброў.

Вярбоўка сяброў у большай частцы організацый яшчэ да гэтых пор праводзіцца механічна а не шляхам сапраўднага дабраахвотнага уступленьня. Некаторыя ячэйкі і зараз выносяць пастановы, якія абавязваюць комуністых залічацца у сябры дабраахвотных грамадзкіх організацый.

Ячэйка „Энэргія" пастановаю Бюро ад 4-XII—26 г. кажа

> „Кожны комуністы абавязкова павінен залічыцца ў адну з грамадзкіх організацый"

Вынікам механічнага падходу да вярбоўкі сяброў грамадзкіх організацый, галоўнай за колькасным ростам і разбуханьнем зьяўляецца тое што адны і тыя особы фармальна лічацца сябрамі розных організацый, не працуючы ні ў адной з іх і што на прадпрыемствах і у установах за мінуўшыя годы, як грыбы, выраслі організацыі бяз усякае глебы для іх работы. Рэдка знайсьці прадпрыемства, на якім ня было 6 7 8 дабраахвотных грамадзкіх організацый. На шкляным заводзе „Пролетары" (Менск) з агульным лікам рабочых і служачых

520 чл[illegible] маюцца наступныя арганізацыі: 1) Шэфтаварыствы—138 ч., 2) МОПР—206, 3) ТПН—80, 4) ТДД—120, 5) Авіяхім—40, 6) Чырвоны крыж—150, 7) Каса ўзаемадапамогі—130.

Таварыш, праводзіўшы абследаваньне гэтага заводу, піша:

„Работа [illegible] [illegible] [illegible] арганізацый [illegible] камсамольцы амаль ува ўсіх".

Н. Мэтпроме (Віцебск) [illegible] рабочых 830, маюцца наступныя арганізацыі: 1) МОПР—550 ч., 2) „Культшэфство"—80 ч., 3) Авіяхім—45, 4) ТДД—220, 5) ОЗЭТ—8[illegible], 6) ТСА—100, 7) ТДР—48, 8) каса ўзаемадапамогі—112.

На абоіннай фабрыцы (Менск)—8 дабраахвотных арганізацый [illegible]

Комуністыя і беспартыйныя рабочыя [illegible] МББ [illegible] (Віцебск) [illegible] варылі:

„У нас няма ўжо кутоў для „куткоў"...

Няма выхаваўчай працы. Другім сумным [illegible] у рабоце грамадзкіх арганізацый зьяўляецца тое, што амаль поўнасьцю адсутнічае выхаваўчая праца сярод радавых сяброў, надзвычайна слабая самадзейнасьць і ініцыятыва арганізаваных у таварыствы мас.

Сходы ячэек дабраахвотных грамадзкіх арганізацый як правіла зьбіраюцца толькі ад выбараў да перавыбараў.

Калінінскі Акругком КПБ піша:

„Ня гледзячы на даволі значны колькасны рост сяброў грамадзкіх арганізацый і сяброў у гэтых т[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] форм [illegible] [illegible] перавыбараў".

Тое-ж піша таварыш абсьледаваўшы цэх МББ (Менск):

„[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ў работу т-ва не ўцягваюцца".

Дайшло да таго, што асобныя ячэйкі грамадзкіх арганізацый на прадпрыемствах спраўляюцца розьнымі хітрыкамі, так-сяк, абы як не будзь правесьці сход. Так напрыклад, на трэцім з прадпрыемстваў у Віцебску у часе агульнага сходу рабочых скліканага завкомам сэкратар ячэйкі Авіяхім сказаў, што сход праз агульнага сходу ячэйкі Авіяхім, так як у бягучых справах стаяла пытаньне аб перавыбарах бюро ячэйкі Авіяхім. На другім прадпрыемстве перавыбары бюро ячэйкі „Прыяцелі дзяцей" былі праведзены тады, калі рабочыя стаялі за палучкай пэнсіі.

Вялікая колькасьць розных арганізацый вядзе да таго, што з хвастом рабочых пры палучках пэнсіі стаяць хвасты зьбіральнікаў розных сяброўскіх узносаў (Віцебск, Мэтпром, пры палучцы ў хвасьце 6 зьбіральнікаў сябр. узносаў).

Усё гэта паказвае, што ў справе арганізацыі унутранай работы дабраахвотныя таварыствы усё яшчэ топчуцца на месцы і не ажыцьцяўляюць сваіх асноўных задач.

Няма работы актыву. Замест таго, каб шляхам правільнай пастаноўкі выхаваўчай работы падрыхтаваць усе новыя і новыя кадры беспартыйнага актыву, большасьць дабраахвотных грамадзкіх арганізацый жыве за лік партыйнага, комсамольскага і профсаюзнага актыву. У многіх выпадках яшчэ ня зьвернута ўвагі на тое, каб прыцягнуць да актыўнага ўдзелу ў кіраўніцтве грамадз. арганізацыямі беспартыйны актыў. Шэфская работа, напрыклад, у вельмі многіх выпадках амаль выключна праводзіцца сіламі партыйцаў, прычым адных і тых-жа таварышоў заўсёды накіроўваюць на вёску.

Слабое партыйнае кіраўніцтва [illegible] кіраўніцтва імі з боку партыйных арганізацый.

[illegible] лася раз за весь год, калі была выяулена растрата.

Менскі Акругком МОПР'у піша:

„Фракцыі ў ячэйках вясковых рабкомах няма. Пры АК МОПР'у існуе сабіраецца рэдка, працуе непланамерна, разьвязвае пытаньні бягучай работы і пэрсанальныя. Як з боку ніжэйшых парторганізацый (Бюро ячэек і Райкомаў КПБ), так і з боку АК КПБ недастарчаючая была зьвярнута ўвага мопраўскай рабоце. Справаздачы аб працы мопраўскіх арганізацый заслухоўваюцца рэдка і нерэгулярна альбо незаслухоўваюцца зусім. Фракцыя АК МОПР'у не адчытвалася ні разу ў працягу году, кіраўніцтва недастарчаючае і г. д."

[illegible] справы сакратару райкому Рабземлес.

[illegible]

„У Барысаве за паўтарамесячны пэрыод Акругкомам былі камандыраваны па чарзе тры таварышы на пасаду адказнага сакратара камітэту і адклікаліся назад, пры чым гэта рабіліся без узгадненьня з старшынёй камітэту.

У Полацку адказным сакратаром Гаркому КПБ было сказана прама што для больш падгатаваных работнікаў ёсьць больш важныя месцы

Бюракратычнасьць апарату. [illegible] апаратам.

[illegible] ў 39,3% у адносінах да агульнай лічбы паступленьняў.

[illegible] паступленьняў ад сяброўскіх узносаў.

[illegible] ахвотнымі грамадзкімі арганізацыямі.

[illegible]

апарату. Дырэктывы партыі аб ліквідацыі камэрцыйнай і прадпрымальніцкай дзейнасьці [illegible] арганізацыям, не праводзяцца ў жыцьцё.

Так, напрыклад, Віцебская акруговая арганізацыя „Прыяцель дзяцей“ мае вялікія [illegible] прадпрыемствы [illegible] гэта арганізацыя мае [illegible] установаў. Але ўся гэта праца не на [illegible] самастойнасьці [illegible] характар прыватных установаў. [illegible] Прыбытак акруговага праўленьня складаецца [illegible] камэрцыйных прадпрыемстваў.

Чысты прыбытак гэтых прадпрыемстваў з 1 [illegible] 1925 году па 1 верасьня 1926 г. складае 52.077 руб.

Вялікае месца займае камэрцыйная дзейнасьць і ў рабоце т-ва „Чырвоны крыж“.

[illegible] тым, што амаль усе добраахвотныя таварыствы [illegible] сродкі амаль выключна з лётарэі.

У Віцебску, напрыклад, [illegible] праводзіць [illegible] арганізацыям (ТДП і [illegible] Авіяхім і ОЗЭТ).

Камандваньне з боку фабзавкомаў. [illegible] добраахвотных грамадзкіх арганізацый часта [illegible] таксама і тое, што фабзавкомы самі [illegible] ролі і значэньня добраахвотных грамадзкіх арганізацый як самастойных і роўнапраўных. Часта [illegible] адміністраваньня з боку фабзавкомаў. Так, напрыклад, Менскі Акругком МОПР'у піша

> „Мясцком МББ ч. д. разгружае т. Дамброўскую ад абавязкаў члена АК МОПР, а прычыны не перазгрузкі“

Віцебскі Авіяхім піша:

> [illegible] сустрач у сэнсе здабываньня будынку для агульных сходаў і г.

Што неабходна зрабіць у далейшым? Такое становішча добраахвотных грамадзкіх арганізацый патрабуе [illegible] сур'ёзна [illegible] неабходнасьць прыняцьця шэрагу мер для палепшаньня і ажыўленьня іх работы.

Выйсьці з стварыўшагася становішча для добраахвотных таварыстваў магчыма толькі на шляхах перабудовы іх у сапраўдныя добраахвотныя арганізацыі.

У аснову арганізацыі добраахвотных таварыстваў павінна быць пакладзена, як правіла, стварэньне ячэйкі добраахвотнага таварыства толькі там, дзе [illegible] людзі, якія цікавяцца работай гэтага таварыства, па-другое пры ўмовах, калі будзе ўпэўненасьць, што сябрам ячэйкі праводзіцца якая-небудзь практычная грамадзка-карысная праца.

Трэба прызнаць, што спрыяючай для гэтых умоў будзе пастанова 15-ай Маскоўскай Губпарткомфэрэнцыі аб рэарганізацыі арганізацыйнай структуры добраахвотных таварыстваў па тэрыторыяльным прынцыпу (па-раёна, па-квартальна, пры жылтаварыствах, інтэрнатах і т. д.), пакідаючы на прадпрыемствах толькі аддзяленьні шэфскага т-ва, МОПР'а, а на больш буйных прадпрыемствах, таксама і Авіяхім, калі ў кожным асобным выпадку арганізацыя гэтых т-ваў будзе сапраўды жыцьцёвай на прадпрыемстве.

Супроць мэханічнага злучэньня таварыстваў у сувязі з акрызісам, які прыходзіцца перажываць дабраахвотным [illegible] асабліва таварыству [illegible] шэрагу таварыстваў і таксама [illegible] т-ваў у адно. Так, напрыклад, рабочыя завода „Пралетарый" прапануюць стварыць толькі адно т-ва [illegible] разбудаваць яго на секцыі: МОПР, ОСО, Авіяхім, т-ва ПН і г. д.

Калінінскі Акругком вынес гэткую пастанову:

> „Лічыць немэтазгодным існаваньне, як таварыстваў, выступоўныя арганізацыі: т-ва Сябры Дзяцей, Т-ва ПН, шэфскае т-ва па прычыне іх слабой работы і нежыцьцёвасьці ўва ўмовах акругі".

Такія настроі безумоўна неправільныя. Маскоўская Губпарт-канфэрэнцыя вынесла па гэтаму пытаньню наступнае рашэньне:

> „Канфэрэнцыя лічыць, што ня можа быць і гутаркі аб ліквідацыі дабраахвотных т-ваў, як масавых арганізацый працоўных. Задача партарганізацый складаецца ў тым, каб дапамагчы таварыствам пазбыцца тых цяжкасьцяй, якія сустракаюцца, накіраваць іх работу на правільны шлях і падняць аўтарытэт дабраахвотных т-ваў у рабочых і сялянскіх масах".

Неправільнасьць погляду [illegible] т-ваў у адно, [illegible] функцыі [illegible] т-ва [illegible] т-ва, [illegible] шырокія задачы, [illegible] сваю ролю [illegible] стаўшы грамадзкай мёртвай арганізацыяй.

Неабходна навесьці рашучую работу па [illegible] дабраахвотных т-ваў і пашырэньню самадзейнасьці мясцовых арганізацый. Трэба раз на заўсёды выкінуць такое становішча, што сотні тысяч сяброў грамадзкіх арганізацый толькі плоцяць [illegible], а працу выконвае платны апарат.

Работу трэба перанесьці [illegible] членам у самадзейную ячэйку і мясцовыя аб'яднаньні.

Неабходна таксама больш энэргічна праводзіць работу па [illegible] камэрцыйных [illegible]. Неабходна [illegible] многа раз узмацніць партыйнае кіраўніцтва. Партыйныя камітэты павінны лепш, чым да гэтых часоў было, падбіраць работнікаў для грамадзкіх дабраахвотных арганізацый, паставіць на належную вышыню работу фракцый, [illegible] увагу на пастаноўку выхаваўчай працы ў таварыствах, [illegible]. Больш увязаць працу т-ваў з працай адпаведных ім савецкіх і прафэсыянальных арганізацый (т-ва ПН [illegible] т-ва [illegible] з АНА і сэкцыямі саветаў і г. д.).

Неабходна, што-бы там [illegible], узмацніць якасьць партыйнага кіраўніцтва дабраахвотнымі арганізацыямі [illegible] аўтарытэт перад шырокімі масамі працоўных.

І. Раманчук.

Насьпеўшае пытаньне [1].

(*У парадку абгаварэньня*).

Пытаньне аб партыйнай нагрузцы [illegible] кіруючых работнікаў [illegible] раённых [illegible] партыйных, савецкіх, [illegible] і іншых організацый [illegible], зьяўляецца [illegible] адным [illegible] патрабуючых ад партыі безадкладнага вырашэньня.

А [illegible] у пункту гледжаньня [illegible] які б ён [illegible] быў [illegible] кто [illegible] Я маю на ўвазе той факт, [illegible] *пашкоджаньням актывам,* [illegible] так, што [illegible] *праўільнага росту партыйнай кваліфікацыі працаўнікоў.*

Паглядзім, як абстаіць справа [illegible] актывам у вёсках.

Бяром [illegible] [illegible] [illegible] 10 гадзін увечары [illegible] на дарогу да заводу [illegible] у заводу, да вечару [illegible] што ў яго застаецца ня больш [illegible] (акрамя суботы і нядзелі).

Цяпер паглядзім на яго тыдзень.

Панядзелак — дзень [illegible] да 10 гадзін увечары. Аўторак — [illegible] сход [illegible] звычайна да [illegible] 12 ночы. Серада — пасяджэньне бюро [illegible] ад 7 да 10—11 гадзін увечары. Чацьвер — адна з [illegible] камісія, гурток [illegible] або комсамольскі сход [illegible]. Пятніца — дзень [illegible] 7 да 10 гадзін увечары. Субота — сход членаў [illegible]. Нядзеля — работа ў клюбе [illegible].

Ці [illegible] адпачынку? [illegible] не, ні хвілінкі. Ці можа ён хоць бы [illegible] газэту? Ні ў якім разе. А свае справы дома? Да [illegible] ня бывае. Няма чаго і казаць, што і [illegible] зусім бывае нельга („[illegible] падрыхтуюся, усе це[illegible] у [illegible] месяц [illegible] ніяк сабраць“ кажа адзін з членаў бюро).

Ня лепей абстаіць справа з нагрузкай партактыву акруговага і рэспубліканскага маштабу.

[1] Артыкул [illegible] ЦК КП(б)Б [illegible] масавай працы

[illegible] некалькі прычын ненормальнай нагрузкі партактыву.

[illegible] дзень. Можа [illegible] Не, ня можа.

„Райком партыі цягне, саюз цягне, жанаддзел цягне, авіяхім [illegible]

[illegible] „ОДН“ і г. д.

А [illegible] новыя пласты рабочых [illegible] толькі стварыць актыв, але [illegible] хоўваць удасканальваць, іншым словам, *вырашчваць гэты актыў*, вот аб чым належала-б грунтоўна падумаць.

[illegible]

і кіраўнікамі тых або іншых галін работы.

[illegible] магчымасьцяй.

[illegible] канечнасьць.

[illegible]

[illegible] люты, сакавік).

[illegible] Нам здаецца, што усе так, што-небудзь у гэтай справе можна зрабіць.

[illegible] ячэек, рабочых сходах і г. д

[illegible] Парыскай Комуны) [illegible]

адзначваюцца толькі тыя, каторыя маюць у даных умовах і у дадзены момант сапраўды шырокі грамадзкі інтарэс і значэньне.

Трэба, патрэцяе, правесьці жорстка па цэламу шэрагу пытаньняў сілам малодшых *грамадзкіх арганізацый* і савецкіх установаў, за стаяўшых за апаратам, павінна застацца толькі кіраўніцтва. Напрыклад, усякія пытаньні з дзіцячымі хатамі, барацьба з ..., павінны праводзіцца асобнымі членамі, самі членамі гэтых арганізацый. 18 сакавіка (дзень Парыскай Комуны, ён жа дзень МОПР'у) трэба праводзіць сіламі ячэек МОПР'у, „Дзень лесу“, „Дзень ураджаю“, барацьба з сухотамі і т. д. павінны праводзіцца тымі грамадзкімі арганізацыямі і установамі, каторыя у гэтым больш усяго і непасрэдна зацікаўлены.

Пры такой пастаноўцы справы мы не перашкаджаючы зьнізу грамадзкай ініцыятыве, дамо магчымасьць ячэйкам вызваліцца ад цэлага шэрагу кампаній і весьці больш сур'ёзнае кіраўніцтва ім, апа-тарам.

Трэба, па-чацьвертае, *перагледзець круг тых пытаньняў, каторыя павінны быць уведзены ў поле бачаньня рабочых-сялян*. Трэба з максымальнай эканоміяй выбраць тыя пытаньні, да каторых маецца магчымасьць прыцягнуць увагу рабочых або сялян. Павесткі дня нашых сходаў часта бываюць перагружаюцца пытаньнямі, вельмі часта не палітычнымі, абгаварэньне рашэньняў каторых могуць быць без ушчэрбку для справы разьвязаны ці бюро ячэйкі, ці асобным адказным прадстаўніком. Часта ... Тымчасам абгаварэньне аддаляга абгаварэньню, займаючы у цэлы гадзіны дарожчы час. Пытаньні ставяцца ў сырым, неапрацаваным выглядзе, чаму і марна зацягваецца час.

Трэба, па-пятае, *перагледзець тэрмін* упаўнаважаньняў выбарных арганізацый на месцах, як, напрыклад, Розныя камісіі па перавыбарам саўкому, бюро ячэйкі, саветаў, коопэратываў і т. д., цяжкая усяго адбіваецца на рабоце актыву. Тут, бясспрэчна, таксама можна зрабіць чаго-небудзь рэальнага.

Трэба, па-шостае, *перагледзець самы тэмп работы нізавых арганізацый*, у тым, каб, дзе гэта магчыма, гэты тэмп расьцягнуць (напрыклад, з тыднёвага перайсьці на двух-тыднёвы або месячны тэмп работы). Адначасова належыць перагледзець самы склад усіх масавых дапаможных арганізацый, камісій і т. д. з пункту погляду магчымасьці злучэньня аднародных і скарачэньня тых з іх, якія не выклікаюцца неабходнасьцю работы. З гэтага пункту погляду належыць разглядаць і ўтварэньне новых організацыі і камісій.

Трэба, па-сёмае, *устанавіць правільнае разьмеркаваньне працы і падзяліць партыйных і грамадзкіх організацый*, кіруючых партыяй. Партыйныя і кіраўнічыя дзяржаўныя і грамадзкія органы павінны узяць рашучы курс у бок скарачэньня усякіх камісій і пасяджэньняў і скарыстаньня матэрыялаў і вопыту адпаведных дзяржаўных організацый, маючых рабочыя апараты. Неабходна даць больш магчымасьці кіраўнічым працаўнікам разьвязваць не колектыўна, а індывідуальна усе пытаньні бягучай работы сваіх установаў, устанавіўшы адначасова другія спосабы большага кантролю і справаздачнасьці у іх рабоце.

Трэба, павосьмае, *урэгуляваць усё пытаньне з нагрузкай членаў партыі у цэлым* такім парадкам, каб серадняк партыец не працаваў больш чым у адным—двух органах. Партыец, актывісты павінен быць зусім вызвалены ад работы у таварыствах і у другарадных камісіях, замяняючы іх тымі таварышамі, каторыя яшчэ ня выконваюць ніякай нагрузкі. У бюро розных масавых організацый і ў другарадныя камісіі ў большай меры ўцягваць беспартыйных рабочых.

Трэба, па-дзевятае, асаблівую ўвагу зьвярнуць на разгрузку *комсамольскага актыву*, шляхам вызваленьня іх ад тых чыста партыйных, прафэсыянальных і іншых работ, якія ня вынікаюць з інтарэсамі ўвязкі партыйнай і комсамольскай работы. Адначасова патрэбна зьвярнуць увагу на пашырэньне самых кадраў комсамольскага актыву шляхам большага ўцягненьня ў работу радавых комсамольцаў.

Усе гэтыя палажэньні, разумеецца, толькі спроба пастаноўкі пытаньня, якая зроблена, апрача таго, на падставе вузкага кругу назіраньняў. Пытаньне настолькі насьпела, што яно зараз жа павінна абмяркоўвацца партыйнай думкай комсамольцаў і партпрацаўнікоў. Мы ўсе, колектыўна, павінны дапамагчы ЦКК КП(б)Б перамагчы бясспрэчна вялікія цяжкасьці ў вырашэньні гэтага пытаньня. Інакш, усе нашы размовы *аб павышэньні тэарэтычнага ўзроўню* актыву, усе нашы пастановы і рэзолюцыі наконт гэтага застануцца ў большасьці на паперы.

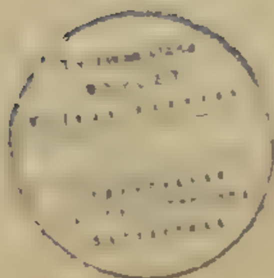

Кремер.

Массовая работа среди работниц и крестьянок.

> Главное, основное в большевизме в русской октябрьской революции есть втягивание в политику именно тех, кто был всего более угнетен при капитализме... а втянуть в политику массы нельзя без того, чтобы не втянуть в политику женщин.
>
> **Ленин.**

За годы революции партия добилась значительных успехов в деле охвата партийным влиянием широких масс работниц и крестьянок. Делегатские собрания, кружки, конференции, клубы и уголки из года в год увеличивают охват работниц и крестьянок.

Если мы в БССР имели в 24 г.—13000 делегаток, то в 25/26 г. мы имеем уже 19000, а в последние перевыборы делегаток количество последних достигло 27 700 чел. Делегатские собрания это лучшая форма массовой воспитательной работы партии среди трудящихся женщин.

Мы имеем ряд достижений в качественной постановке работы делегатских собраний. Постановка воспитательной работы делегатских собраний с каждым годом улучшается, подобрана программа, улучшен подбор руководителей, благодаря чему улучшилась работа по воспитанию в делегатках классового сознания, налаживается увязка программы с практикой работой делегатских собраний. Необходимо еще выправить целый ряд недостатков в этой работе. Нужно добиться, чтобы делегатское собрание выполнило свою роль определенной общественной единицы в городе и на селе. Для этого работу делегатского собрания необходимо больше увязать с работой местных советов в городе и на селе, с работой предприятия, с его жизнью. Необходимо также улучшить практическую работу делегаток практиканток, добиться действительного руководства их работой со стороны фракции Советов, профсоюзов, кооперации. Заставить последних отвечать за работу с делегатками. Большим недостатком работы делегатского собрания является и то, что они принимали слабое участие в вопросах проведения режима экономии, снижении розничных цен, делегатки беднячки и батрачки мало участвовали на собраниях бедноты. К числу недостатков работы делег. собраний относится также и недостаточное серьезное еще внимание руководителей к тому, какие резолюции принимает делегатское собрание по практическим вопросам. Часто резолюции носят еще декларативный характер или принимаются безответственные решения, которые не могут быть потом выполнены. Все эти недостатки могут быть изжиты только тогда, когда ячейки и парткомы будут проводить систематическую проверку содержания и итогов практической работы **делегатких собраний.**

Возросшая активность работниц и крестьянок не может быть охвачена полностью делегатскими собраниями. Поэтому перед КП(б)Б стоит задача усиления и углубления и др. форм массовой работы среди широких масс трудящихся женщин, в особенности среди работниц и крестьянок.

Необходимо отметить, что до сих пор партийные ячейки уделяют еще недостаточное внимание постановке других кроме делегатских собраний, видов массовой работы среди работниц и крестьянок. Часто делегатские собрания заслоняют собой все остальные формы и виды массовой работы в городе. Мало уделяется внимания работе первичных кружков политграмоты, вовлечению работниц в клубы, организации конференций для более отсталых, малоподготовленных, новых слоев работниц, мало концентрируется внимание на привлечение работниц к активному участию в работе Совета, кооперации, профсоюзов, фабкомов и их комиссий. То же самое наблюдается в деревне в работе среди крестьянок, а между тем охват крестьянок делегатскими собраниями, хотя и увеличивается из года в год, однако еще недостаточен. Если мы в городе охватили работой делегатских собраний 15-20 проц., а вне города 30 проц. работниц, то в деревне мы не достигли еще и 3-5 проц. Это говорит о необходимости расширения влияния партии на широкие массы работниц и крестьянок через разнообразные, уже проверенные опытом, виды массовой работы.

Возьмем, к примеру, работу первичных кружков политграмоты на предприятии. Этот вид массовой работы получил в БССР большое распространение. В прошлом году первичные кружки охватили своей работой около 1000 работниц, в этом году количество слушательниц этих кружков еще выше. Однако работе этих кружков до сего времени уделено недостаточное внимание, благодаря чему наблюдается целый ряд недостатков в их работе.

Основным недостатком работы кружков является то, что вся воспитательная работа кружка слабо увязана с общей работой ячейки и фабкома на данном предприятии, работницы-слушательницы кружка слабо подготавливаются в кружке к активному участию во всех общеполитических, профессиональных, хозяйственных и др. вопросах, в работе кружка нет еще основной установки на помощь работнице в ее общественной работе. Плохо обстоит также и с подбором руководителей для этих кружков, часто малоподготовленных, слабо знакомых с жизнью и условиями работы данного предприятия. Основной задачей в направлении работы первичных кружков, основной, после делег. собраний формой воспитательной работы среди работниц, должно являться усиление методического и общего руководства их работой со стороны ячеек и парткомов.

Говоря о недостатках массовой работы среди работниц, мы должны все же отметить значительное повышение заинтересованности работниц работой профсоюзов и их низовых ячеек. На предвыборных и выборных собраниях фабзавкомов — в последний раз участвовало 68 проц. (при 67 проц. мужчин).

Увеличилось также число работниц, избранных в фабзавкомы и их комиссии. 10 проц. работниц (из общего числа работниц-членов профсоюзов) имеется в низовом профсоюзном активе. Работницы принимают несколько большее участие в общих собраниях рабочих на предприятии и более активно участвуют в прениях в обсуждении повесток дня собраний, увеличилось участие работниц в производств. совещаниях.

Однако необходимо отметить, что профкомы еще недостаточно учитывают [illegible] работниц при проведении массовой работы [illegible]. Местами не совсем правильно понята [illegible] форм работы. [illegible] среди работниц, в частности [illegible] профорганизаторов и предприятий [illegible] В некоторых [illegible] понят, как [illegible] особенно [illegible] должен был в данный момент остановить свое внимание и [illegible] *подчеркнуть, что вся профработа [illegible] должна найти свое полное отражение в повседневной работе. Равным образом [illegible] всю работу* ***среди работниц.***

В массовой работе среди крестьянок самым слабым местом является то, [illegible] в большинстве своем не приспособили своей работы к обслуживанию крестьянки.

Рекомендованный [illegible] партией, как метод большего вовлечения крестьянки в [illegible] проведение „Дней крестьянки" на местах не всюду привилось. [illegible] „Дни крестьянки" проводятся в [illegible] и Могилевском округе. В остальных округах эта форма массовой работы не заняла еще подобающего места во всей **массовой работе в деревне.**

Основной [illegible] „Дней крестьянки" является [illegible] работы среди крестьянок [illegible] вопросами [illegible] с запросами **крестьянок, особенно батрачек и беднячек.**

Вторым [illegible] вопросом [illegible] среди крестьянок является [illegible] женских кружков домоводства, **сельского хозяйства кройки и шитья.**

Особенно [illegible] в постановке работы кружков домоводства и сельского хозяйства, только в этом году развивших свою работу по БССР, [illegible] практические знания по улучшению [illegible] сельского хозяйства, где доминирует труд крестьянки. При правильной постановке работы этих кружков [illegible] дают возможность на практике [illegible] в работе среди крестьянок [illegible] „о подъеме сельского хозяйства [illegible]". Работа этих кружков может дать нужные результаты только при надлежащей качественной постановке [illegible] к их работе [illegible] местные **культурные силы (агрономы, врачи, учителя и др.).**

Хорошие результаты [illegible] в деревне работа массовых конференций крестьянок [illegible] районы. На этих конференциях [illegible] крестьянки [illegible] со всеми политическими и хозяйственными вопросами [illegible] деревню и помогают партии мобилизовать [illegible] массы крестьянок и заострить их внимание на основных [illegible] мероприятиях партии в деревне. Такие конференции практиковались перед перевыборами советов и в день 8-го марта, при перевыборах кооперации и т. д. В массовой работе среди крестьянок беспартийные конференции нашли значительное применение и вполне оп**равдали свое назначение.**

Необходимо обратить особое внимание на постановку воспитательной работы с женским активом в городе и деревне

[illegible] вопрос о [illegible] местом [illegible] [illegible] работ [illegible] необходимостью [illegible] [illegible] профсоюзов необходимо [illegible] работниц и крестьянок [illegible] массовая работа [illegible] работниц и крестьянок.

[illegible] работниц и крестьянок [illegible] тивных и общественных организаций.

М. Зерницкий.

Об одной из форм связи КК с массами

(По материалам ЦКК КП(б)Б)

Опыт работы партзаседателей, как одного из звеньев, содействующих осуществлению связи КК с партийными рабочими массами, — был изучен ЦКК КП(б)Б и материалы этого изучения представляют безусловный интерес для организации.

Несмотря на сравнительно небольшой период своего существования, институт этот, по отзыву всех ОКК и Парт. коллегии ЦКК, успел выявить свою несомненную жизненность, как в смысле укрепления связи КК с партийными рабочими массами и лучшего выявления общественно-партийного мнения в борьбе с болезненными явлениями, так и в смысле перенесения в ячейки правильных взглядов партии в деле борьбы и предупреждения болезненных явлений и партпроступков.

Знакомясь на заседаниях с болезненными явлениями в парторганизациях в их конкретном проявлении, партзаседатели информируют затем ячейки в форме ли бесед, или отчетных докладов с вынесенными КК решениями по таким делам, иными словами, как реагирует партия на те или иные партпроступки отдельных товарищей, что содействует усвоению партчленами правильных взглядов на различные явления внутрипартийной жизни. С другой стороны по вносимым партзаседателями решениям по разбираемым делам КК имеют возможность судить о настроениях широких партмасс и рабочих и как они реагируют на те или другие болезненные явления в организации.

* *

Через институт партзаседателей в организациях КП(б)Б ЦКК и ОКК связываются с 50 производственными ячейками, которыми избрано 60 партзаседателей, из них 14 т. т. (от 13 производственных ячеек) в качестве партзаседателей ЦК ЦКК и в 6-ти округах 46 партзаседателей ОКК (от 37 производственных ячеек). В большинстве своем партзаседатели избраны из числа имеющих значительный производственный стаж рабочих-партийцев (51% имеют стаж от 10 до 20 лет и выше).

По партийному стажу большая часть их вступила в партию в период 23-25 г. г. (50%) и 18-22 г. г. (43,4%). Особо следует отметить, что из 46 партзаседателей ОКК только 3 т. т. состояли в других партиях, а из 14 партзаседателей ЦКК состояли в других партиях только 5. По национальному составу среди партзаседателей белоруссов 41-42%, евреев 36-40%, остальной % падает на другие национальности.

В качестве общей характеристики следует отметить, что ячейки избирают в партзаседатели партийцев, пользующихся авторитетом, вы

державших товарищей и активно проявляющих себя на общественно-партийной работе. При выборах отдельным неподходящим кандидатурам делались отводы на собраниях ячеек: „выпивает, не интересуется производством" и т. п. Все это говорит о серьезности подхода ячеек к выборам партзаседателей. Но есть, конечно, исключения. Так, Мозырская ОКК отмечает, что в некоторых ячейках не установился еще взгляд на необходимость иметь в партзаседателях таких партийцев, кои могли бы быть использованы [illegible] в активной работе ОКК и содействовать устранению болезненных явлений, имеющихся в организации.

Большинство партзаседателей (90%) имеют, наряду с обязанностью партзаседателя, еще и ряд других (в среднем до 3-х) общественных и партийных выборных поручений. Встречаются, правда, случаи явно ненормальной нагрузки, например, совмещение в одном лице 5-ти обязанностей: члена страхкассы, члена совета кооперации, пред. ревкомиссии МОПР и т. д. (Борисов). В связи с этим ЦКК дала указания в сторону частичной разгрузки чрезмерно нагруженных партзаседателей.

Обращает на себя внимание факт многократного (4 раза) переизбирания одного и того же партзаседателя (Витебск), что ЦКК признано несоответствующим курсу на вовлечение в работу партзаседателей большего числа партийцев — рабочих от станка.

* * *

Основной формой *участия партзаседателей в работе КК* является участие их в заседаниях ОКК и ПК ЦКК по разбору дел о проступках партийцев.

По сообщениям КК (Бобруйской, Витебской и Оршанской), партзаседатели проявляют себя довольно активно: знакомятся с разбираемыми делами, задают вопросы, высказывают свои мнения и предложения.

Перед вынесением своих решений, КК учитывает мнения партзаседателей. Недовольства со стороны партзаседателей вынесенными решениями или расхождений между членами ОКК и партзаседателями не было; обычно они выражают свое согласие с принимаемыми решениями. Были лишь два случая заявлений несогласия с вынесенными решениями (Минск). У отдельных партзаседателей проявляется иногда увлечение карательными мерами в ущерб воспитательной стороне, но чаще всего этот подход в процессе работы партзаседателя изживается.

Помимо участия в заседаниях КК, партзаседатели в большинстве случаев никакой другой работы по КК—РКИ не ведут. ОКК оценивают такое положение, как недостаток в своей работе и ставят вовлечение их в общую работу ОКК задачей на ближайший период (Борисов, Орша, Мозырь и др.), хотя и отмечают трудность осуществления такого вовлечения в общую работу ОКК, ввиду перегруженности партзаседателей общественно-партийной работой по поручениям ячеек (Борисов).

В этом отношении интересен опыт Бобруйской ОКК. Здесь партзаседатели, при их согласии, привлекаются ОКК в разные Комиссии, особенно по обследованию парт'ячеек, а также по вопросам, интересующим широкие массы рабочих, например, по обследованию страхкассы и др. Кроме того, партзаседатели принимают участие в работе производственных комиссий и привлекаются своими ячейками для выяснения и расследования партпроступков партийцев данной ячейки, при чем в таких случаях у партзаседателя выясняют, как относится ОКК к тем или иным болезненным явлениям и как ячейка должна на данный случай реагировать.

Таковы практикующиеся формы участия партзаседателей в работе КК.

Надо еще прибавить, что партзаседатели к выполнению своих обязанностей в большинстве случаев относятся достаточно аккуратно, проявляя несомненный интерес к работе контрольных комиссий. Этому содействует также и то, что заседания КК по разбору партдел ОКК и ПК ЦКК происходят вечером и в свободное от работы время.

Одна из основных обязанностей партзаседателей — *отчетность их перед ячейками* о проведенной ими работе пока слабо поставлена, что нужно считать существенным недостатком. Так, в Оршанской ОКК отчитывались лишь некоторые партзаседатели, а Борисовская ОКК сообщает, что отчетность партзаседателей последнего созыва еще не начата. Витебской ОКК проведена отчетная кампания партзаседателей по всем ячейкам (7), откуда они были избраны. Такая же отчетность проводилась 2 раза и Бобруйской ОКК.

При докладах партзаседателей много разговоров вызвали вопросы пьянства, религиозных обрядов, о растратах, об алиментах, об уголовных преступлениях партийцев. Высказывались мнения о необходимости усиленной борьбы с этими явлениями. Помимо этого спрашивают о структуре Бобруйск., Могилевск. КК РКП, о порядке и содержании работы Партколлегии, о правах партзаседателей, интересовались ли причины, толкающие партийцев на преступления, причины выходов из партии и т. д.

В предложениях, в первую очередь, выдвигается мысль о необходимости приблизить работу КК к массам, более частой постановки докладов на собраниях производственных ячеек и установления более тесной связи КК с партзаседателями.

Кампания *отчетности и перевыборов партзаседателей ЦКК* проводилась в конце 1926 г. и охватила 11 производственных ячеек. Доклады партзаседателей носили характер сообщения о деятельности Партколлегии и общей работе ЦКК.

В резолюциях ячеек по докладам партзаседателей ЦКК выдвигается, между прочим, предложение о более широком освещении (главным образом, через печать) перед партийными и беспартийными рабочими массами принятых ЦКК решений, особенно по более характерным делам.

* * *

На основании этих данных из опыта работы партзаседателей в ПК ЦКК и ОКК ЦКК КП(б)Б приняла ряд следующих основных решений, направленных к устранению недостатков в работе этого института.

В целях дальнейшего улучшения состава партзаседателей при выборах их указано на необходимость выделения на эту работу партийцев рабочих от станка с более длительным партийным и производственным стажем, а также с учетом авторитетности их среди партийцев и рабочих.

Предложено принять меры к вовлечению партзаседателей в более активное участие при рассмотрении партдел на заседаниях ПК ЦКК и ОКК, не допуская превращения их только в свидетелей разбора партдел. С этой целью необходимо ознакомлять партзаседателей с порядком разбора и характером рассматриваемых дел; побуждать их задавать вопросы привлекаемым товарищам, вносить предложения, высказываться по существу разбираемых дел, при вынесении решений выяснять и учитывать мнения партзаседателей, раз'яснять необходимость принимаемых решений, или ошибочность того или другого предложения партзаседателя.

В своих предложениях ЦКК особо подчеркивает необходимость исполнения п. 7-го „Положения о партзаседателях“ о том, что в случае несогласия партзаседателей с решением партройки, оно формулируется в протоколе и учитывается при утверждении решения.

В качестве указаний по основному вопросу работы с партзаседателями — о формах вовлечения их в общую работу Контрольных Комиссий ЦКК рекомендует практиковать:

Постановку докладов на совещаниях партзаседателей КК об общей работе КК, так и в особенности о работах по изучению болезненных явлений.

Дачу поручений по предварительному расследованию материалов, поступающих в КК по партделам своей ячейки, путем участия в расследовании и обсуждении их.

Участие в работах Производственных совещаний с сообщением наиболее важных фактов из их деятельности в КК.

Особое значение имеет следующее предложение ЦКК.

„Учитывая повсеместно наблюдающийся среди некоторых партзаседателей интерес к общей работе КК, как по партлинии, так и по линии РКИ, считать возможным *привлечение таких товарищей* наряду с членами КК, *в комиссии по изучению болезненных явлений и партпроверки, а также дачу поручений следственного характера* по участию в обследованиях, интересующих широкие рабочие массы“.

Этим решением, таким образом, одобряется опыт Бобруйской ОКК в смысле привлечения партзаседателей к общую работу КК.

Само собой разумеется, что при осуществлении в жизни такого предложения ЦКК в случаях привлечения партзаседателей к общей работе КК, как по партлинии, так и по линии РКИ, Окружные Контрольные Комиссии должны будут проявлять большую осторожность, в особенности учитывая общую нагрузку данного товарища, его интерес к порученному делу и т. д.

Положительное же значение этого мероприятия заключается в том, что КК постепенно будет расширять круг партийцев, практически участвующих и содействующих работе контрольных органов.

По вопросу об отчетности партзаседателей в партячейках ПК ЦКК и ОКК должны иметь в виду то, чтобы такая отчетность происходила не реже 1 раза в три месяца и была включена в планы ячеек, причем материал докладов должен подготовляться ПК ЦКК и ОКК и затем прорабатываться на совещаниях партзаседателей. Доклад партзаседателя должен заключать в себе не только характерные дела, разобранные ПК ЦКК и ОКК в присутствии партзаседателей, но также другие вопросы Контрольных комиссий, связанные с их работой.

При перевыборах партзаседателей КК совместно с парткомами должны привлечь внимание партячеек к подбору в партзаседатели вполне подходящих товарищей, освещая на перевыборных собраниях задачи и итоги работы партзаседателей за отчетный период.

Таковы результаты изучения опыта работы партзаседателей и намеченные ЦКК предложения по дальнейшему улучшению деятельности этого института — одного из звеньев связи Контрольных Комиссий с партийными рабочими массами.

С. Каменштейн.

Основные выводы по вопросам о земельной аренде и наемном труде в крестьянском хозяйстве БССР.

(По материалам обследования РКИ)

(Конец) [1].

Несколько сложнее обстоит с изучением вопроса о батрачестве.

Тут, в первую очередь, мы упираемся в крайнюю несовершенность постановки учета, вследствие ряда трудностей, связанных с обхватом индивидуального батрачества.

В вопросе о количестве батраков в БССР предположения Ц. П. Союза Рабземлес, построенные на опыте его работы, в течение последних лет расходятся с данными официального их учета.

По предположениям ЦП Союза, количество крестьянских дворов, прибегающих к найму, исчисляется в 40 тыс. или 6 % с количеством наемных рабочих в 50 000 чел. Между тем, как учет Ц. П. Союза на 1-е июля 1926 г. показывает 21483 учтенных батраков.

Из этих 2-х расходящихся количественных вариантов относительно правильным очевидно будет первый, т. е. вариант, опирающийся на данные опыта Рабземлес, а не официального учета.

Подтверждение этого мы находим и в результате обследования РКИ Шкловского и Быховского районов, где средний недоучет батрачества по этим 2-м районам выражается в 220%.

Из данных последнего обследования по Слуцкому округу (8 селений), недоучет составляет 27,3 %. Таким образом, средний недоучет по Могилевскому и Слуцкому округах выразится в 125 %, а при применении данного процента к Республике недоучет батрачества окажется в 26854 чел., что составит вместе с учтенными 21483 батраками — 48337, цифру относительно совпадающую с вытекающими из практики работы предположениями ЦП Союза.

Такое ненормальное положение с учетом имеет, понятно, свои причины. В одних случаях имеет место наем в скрытой форме, в других нежелание нанимателя связывать себя договором, в третьих слабая постановка учета по профлинии и т. д.

Анализ материалов РКИ выявляет нам и основного потребителя наемной силы в крестьянском хозяйстве.

В отношении сроков найма рабочей силы, последняя распределяется таким образом:

1) Смотри „Весткі ЦК КП(б)Б“ № 1—2.

ЧИСЛО ХОЗЯЙСТВ, ПОТРЕБЛЯЮЩИХ НАЕМНУЮ СИЛУ.	Нанимают рабочих		
	поденных	сроко-вых	постоянных
906 хоз. Могилевского округа. (в 9 обслед. сельсоветах)	[illegible]	24,28	10,17
113—Слуцкого округа. (в 8 обсл. селениях).	22,75%	(сроковых и постоян.) 77,25%	

Опыт социальной группировки прибегающих к найму хозяйств, проделанный в части обследованных районов, дал такие результаты

ОКРУГ	Бедняцких	Середняц-ких	Эксплоата-торских
Могилевский		91,58	8,42
Слуцкий		[illegible]1,26	18,[illegible]

Несмотря на относительную неточность этих цифр последняя таблица показывает нам резкое расхождение в социальных группировках нанимателей по Могилевскому и Слуцкому округам.

Это расхождение кроется отчасти в большей дифференциации крестьянских хозяйств в Слуцком округе и отчасти в наличии в нем значительного числа хозяйств промышленного типа. В общем же на основе выше приведенных 2-х таблиц необходимо сделать вывод, что основным потребителем наемной силы является середняцкое хозяйство.

Интересно было бы также дать и исчерпывающую характеристику по вопросу о динамике найма за предшествующие годы по республике. Однако-ж такая динамика осложняется тем, что колебания роста как батраков, так и нанимателей зависят от того, насколько эти группы были охвачены учетом в тот или иной год, что представляется весьма трудным. Поэтому ограничимся только данными, показывающими в этой части, что количество хозяйств, применяющих наемную рабочую силу, возросло в 1925 г. по отношению к 1924 г. на 7,1%, количество рабочих возросло за то же время на 8,2%.

Наряду с этим довольно интенсивно шел рост хозяйств с 2-мя и более рабочими, рост которых дает 34,5%.

Таким образом, динамика найма подтверждает вывод о росте применения наемного труда в крестьянском хозяйстве.

В отношении основных причин, по которым крестьянское хозяйство вынуждено прибегнуть к найму рабочей силы, из материалов РКИ явствует следующее:

а) Наибольшая обеспеченность землей.

б) Мощность хозяйства,

в) Недостаток рабочих рук в семье

Наряду с этими основными причинами параллельно идут еще следующие, как стремление поправить хозяйство, отход на заработки, уход по призыву в Красную Армию, болезнь членов семьи и т. д.

Все эти причины находят свое отражение в обследованных хозяйствах 4 [illegible] сельсоветов Могилевского округа [illegible]

[illegible]	Стремление поправить хозяйство	Отсутствие рабочих рук.	Уход на заработки.	Уход на общеетв. работы
Могилев	94,15%	3,20%	[illegible]	0,88%

По [illegible] данным [illegible] округа распределение [illegible] вследствие [illegible] хозяйства [illegible] свободных рук [illegible] по болезни 0,86% [illegible] нанимают [illegible] хозяйства [illegible]

Таким образом мы видим, что [illegible] причиной, побуждающей к найму, является стремление поправить свое хозяйство и недостаток рабочих рук [illegible] систематически, остальные-же только периодически прибегают к найму.

[illegible] материалам РКИ [illegible] батрака. [illegible] договора. [illegible] сроком [illegible] для сельскохозяйственных рабочих является [illegible] пастухов (по [illegible] ЦИ Союза [illegible] и БССР [illegible] 6 месяцев, для рабочих [illegible] 1 года. [illegible] в большинстве случаев не соблюдается. Батрак получает с хозяйства [illegible], одежду и жилье, по договору [illegible] ни качественная сторона [illegible] Продолжительность рабочего дня в летнее время достигает 16 часов. [illegible] не [illegible] праздничных революционных праздников не соблюдается. Страхование батраков не [illegible] и больной батрак заменяется другим членом семьи, или отрабатывает время болезни по истечении срока договора.

Имеют еще место выдача зимой [illegible] отработку на лето натуральных ссуд, что является особенно неблагоприятным для батрачества, так как исчисление производится в момент наибольшего падения цен на рабочие руки и наибольшего повышения цен на сельско-хозяйственные продукты.

В общем же приходится констатировать, что, несмотря на ряд отрицательных сторон, имеющих еще место при проведении на практике закона о найме рабочей силы, издание этого закона (временные правила) оказало несомненно положительные результаты на развитии сельского хозяйства. Это находит свое подтверждение в более полном использовании производительных сил, в расширении посевной площади, в уменьшении найма в скрытом виде, обычно кабальном и т. д.

Но вместе с тем вопрос о батрачестве и дальнейшее углубление этой работы требует к себе внимания всей КП(б)Б. В частности особенное внимание вопросу о найме рабочей силы в деревне должно быть уделено со стороны профессиональных органов, а по советской линии со стороны органов труда и земельных.

Бюро ЦК КП(б)Б, подтверждая выводы по обследованию ЦКК РКИ вопроса о найме рабочей силы в деревне, вынесло ряд директив, осуществление которых должно привести к улучшению экономических прав батрака, а также и к поднятию его организованности, культурного и политического его уровня.

Я. К.

Папярэднія вынікі партперапісу ў КП(б)Б.

Партперапіс у КП(б)Б [illegible] на падставе папярэд[illegible] [illegible] рахунку, в[illegible] [illegible] [illegible].

Акруговыя арганізацыі [illegible] складзе

Колькасьці / Організацыі	Ячэек: Рабочых	Вясковых	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Кандыд. групы	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Менская	55	57	66	3321	399	1477	313	5[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Гомельская	33	33	12	2549	333	579	130	3591	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Бабруйская	35	52	19	1238	113	736	123	2210	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2
Магілеўская	20	54	16	1017	110	515	124	1766	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Барысаўская	15	50	23	903	115	530	102	16[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Аршанская	13	54	17	755	71	540	84	14[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Мазырская	8	46	24	753	60	488	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	7	[illegible]
Полацкая	10	45	34	747	38	443	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2	[illegible]	[illegible]	
Калінінская	3	50	15	427	2	465	73	990	5	11	15	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Рэчыцкая	10	27	7	427	59	266	26	778	5	6	17	23	4

Прашло перапіс 1123 ячэйкі, 118 кандыдацкіх груп, 118 сельрайкомаў, 7 [illegible]аркомаў, 9 [illegible] [illegible] ліку перапісаных ячэек 247 рабочых, 564 вясковых і 315 іншых.

З агульнага ліку 27604 членаў і кандыдатаў КП(б)Б перапіс прашло 24137, [illegible] [illegible] членаў (14017 мужчын і 1525 жанчын) і 8595 кандыдатаў (7344 мужчыны і 1251 жанчына).

Не прашлі перапіс поўнасцю тры ячэйкі навучальных устаноў з прычыны роспуску на канікулы і адна кандыдацкая група у [illegible] чала-

1) У „Іншых" паказаны ячэйкі савецкіх устаноў, вайсковыя і др.

2) „Адзіночкі"—не прымацаваныя да ячэек.

век (Полацкая акруга), на працягу васьмі месяцаў не плаціўшая членскіх узносаў. Усяго 480 членаў партыі і 78 кандыдатаў. Акрамя таго, не прайшлі перапіс індывідуальна 909 чалавек — 407 членаў і 502 кандыдаты, з апошніх толькі 8 адмовіліся, 19 не плацілі членскіх узносаў, большасьць-жа — па хваробе (183), водпуску (34), камандыроўцы (138) і інш.

Найбольшы агульны процант няяўкі на перапіс далі Гомельская (5,3), Барысаўская і Рэчыцкая (4,1) акругі, сярэдні Віцебская (3,5). Найменшы процант няяўкі членаў партыі Калінінская (1,1), Аршанская (1,2), Слуцкая (1,3), а кандыдатаў — Магілеўская (3,6), Менская (3,7) і Слуцкая (3,8). Надзвычайна высокі процант няяўкі на перапіс кандыдатаў далі Гомельская (9,7), Рэчыцкая (7,8) і Віцебская (6,7) акругі.

Гэткія мы маем папярэднія вынікі партперапісу. Але ўжо на падставе гэтых лічбаў можна зрабіць некалькі вачавідных заўважаньняў. Так, у некаторых арганізацыях ёсьць кандыдацкія групы, маючыя па тры члены партыі, але яны, гледзячы на гэта, не аформленыя ў ячэйкі, у некаторых акругах значны лік членаў партыі і кандыдатаў партыі не прымацаваны да бліжэйшых ячэек; вельмі страката процант суадносін у ячэйках паміж членамі і кандыдатамі партыі з аднаго боку і паміж мужчынамі і жанчынамі—з другога.

Зразумела, што сур'ёзных рашэньняў на падставе папярэдніх вынікаў партыя прыняць ня можа, але выправіць вачавідныя недахопы трэба.

Бліжэйшы час павінен быць выкарыстаны акруговымі арганізацыямі як для прыцягненьня да перапісу тых партыйцаў, якія па тым ці іншым прычынам яе своечасова не прайшлі, так і для дэтальнага вывучэньня прычын ухіленьня ад перапісу падобных партыйцаў.

Трэба спадзявацца, што гэтая праца ў КП(б)Б будзе выканана да красавіка на ўсе сто процантаў.

ИСТПАРТ

А. Мясников.

Подготовка Октября.

Воспоминания.

(Ко дню первой годовщины „Звезды") [1])

История „Звезды", это история нашей партии в Западной области и на Западном фронте. Центром партийной жизни был Минск, сыгравший крупную роль в культурной общественной и революционной жизни России. В первые дни февральской революции, как и в громадном большинстве других городов, у нас, в Минске не было своей отдельной организации, и мы питались „объединенной" смесью большевиков, меньшевиков, бундовцев, польских социалистов, интернационалистов и т. п. Впервые Минские большевики фактически обособились 21 мая (по ст. стилю) прошлого года, когда на немногочисленном собрании избрали свой Временный Комитет. Лишь 4-го июня произошел у нас с „объединенцами" (соглашателями) решительный и официальный разрыв, приведший к образованию уже Минского Комитета **Р.С.Д.Р.П. или большевиков.**

Помню, около этого времени Минский Комитет выпустил свой „манифест", провозглашавший основные принципы, как мы тогда выражались, революционной социал-демократии. Сколько шуму поднял тогда этот „манифест" не только в рядах противников, но и друзей.

„Слишком" было смело и решительно. Тогда в Минске, в виду опасности погромных элементов и штабного офицерства, наводнивших центр фронта и края, был образован так называемый Революционный Комитет, где подавляющее большинство составляли, конечно, соглашатели. Сей комитет „манифест" нашей организации счел контр-революционным воззванием и стал подумывать о немедленном изъятии его из обращения. Это обстоятельство обезкуражило некоторых наших слабохарактерных товарищей, иные уже из нас даже находили, что тон и выражения манифеста слишком уже вызывающи, резки и необъективны, как, например, брошенные по адресу меньшевиков и эс-эров слова „лже-социалист" и „полу-революционер". По поводу этого „манифеста" было созвано специальное летучее заседание во время одного из бурных собраний минского совета, на котором раздавались только что выпущенные листки „манифеста". На заседании ряд видных товарищей (и большинство собравшихся), как Любимов, теперь он работает в Иванове-Вознесенске, Михайлов, ныне- в Шуе, и другие настаивали на том, чтобы, пока не поздно, приостановить раздачу прокламаций и пересмотреть текст „манифеста". Комитетчики определенно отвергли это предложение; тогда некоторые из примиренцев заявили, что они навряд-ли останутся в среде таких непримиримых и „безответственных" большевиков.

[1]) Помещена в 1918 г. в газете „Звезда".

И это же так характерно было для того момента. Временный Комитет окружало много называвших себя большевиками старых и опытных, тогдашних молодых и способных партийных работников, но большинство их как-то было заражено, запугано, настроено на мирный лад, способно служить большевизму лишь на словах, а на деле работать с меньшевиками и даже с плехановцами. Например, в тогдашнем Западно-Фронтовом комитете немногим меньше половины членов его составляла социал-демократическая фракция, куда входили и большевики в количестве 10 человек, это из числа 75 членов всего комитета. Некоторыми товарищами все время настойчиво доказывалась необходимость создания большевистской фракции, и это в тот период, когда партийная организация в Минске была оформлена и насчитывала около 200 членов, она имела свой комитет, уже не временный, признанный ЦК партии и пользовавшийся определенными симпатиями масс не только в городе, но и на фронте. Мы легко поддались и у многих наших работников сквозило переживание чувства неизбежного сожительства с меньшевиками, что объясняется только тогдашней обстановкой. Мне кажется, что мирно настроенные товарищи рассуждали: революция достигнута, многого, мол, что охотно идут и меньшевики, с ними мы можем работать совместно, и нечего нам думать о каких-то особых задачах пролетариата и самостоятельной роли большевизма. Рассуждения эти складывались психологически, вытекая из всего прошлого русской социал-демократии и из тогдашней политической программы ее, общие места которой были заучены без всякого понимания их сущности и вне жизни, рабочего движения и истории России последних лет. Если программа требовала Учредительного Собрания, то казалось, что это является последним и законченным словом нашей политики, если программа максимум высказывалась нами, как стремления и конечная цель, то при этом думалось, что мы ее достигнем во всяком случае не в момент революции 17 года, а в процессе продолжающейся войны.

Это было психологической аберрацией, неизбежной тогда в момент оформления и укрепления нашей партии, вообще во всех уголках России. Ее пережил, в свою очередь, и Минский (Западной Областной) большевизм. Она сыграла роль также в рождении „Звезды" и „Звезда" в большей степени оказала свое влияние на эту сторону жизни нашей партии.

Еще с первых чисел июня некоторые из нас подумывали о создании своего литературного органа. Мне припоминается искренний и наивный смех одного из наших товарищей, теперь находящегося в рядах меньшевиков, который твердил все время „какими силами и на какие средства здесь, в Минске, можно издавать большевистскую газету, да при том, кто ее будет читать".

Но мысль о собственном органе не покидала нас. Ведь на фронте стояли громадные массы измученных, исстрадавшихся, питавшихся большими надеждами солдат, совершенно не затронутых нашей агитацией, а почва была благодарная, по всему фронту и краю были разбросаны десятки и сотни тысяч милитаризованных рабочих, а белорусское крестьянство, в большинстве своем батрацкое, напрашивалось на организацию и политическое воспитание руками действительно социалистической партии. При условиях политической жизни страны и, в частности, фронта и прифронтовой полосы в то время, когда буржуазно-соглашательский блок душил все живое, рабочее и коммунистическое, когда после 5-го июля большевизм был объявлен строго запрещенным плодом и большевики считались вне закона, нашим

[illegible]ственным сильным и [illegible] действительным оружием могло быть печатное слово, [illegible] по всему громадному пространству кровавого поля и [illegible] Минск [illegible] за большие предел[illegible] [illegible] что [illegible] [illegible], но уверенность в том, что [illegible] брошенное семя попадет все же [illegible] [illegible] все крепло и умножало нашу энергию.

Не [illegible] [illegible] средств. Собрав последние копейки, снаряди[illegible] [illegible] в Питер [illegible] [illegible] удалось добыть нам некоторую сумму [illegible] [illegible] [illegible] литературного пред[illegible] [illegible] [illegible] и [illegible] [illegible] ЦК примет во внимание [illegible] [illegible] [illegible] организации. Посланец [illegible] [illegible] [illegible] радость на нашей улице [illegible] и мы могли иметь [illegible] [illegible] свой ежедневной газете, [illegible] [illegible] [illegible] пролетариев белорусских батраков и западных окопников.

Начались поиски типографии. Это было после 5-го июля. Минские типографии [illegible] [illegible] [illegible] мало чтобы из [illegible] большевистской [illegible] [illegible] [illegible] своим семейством". [illegible] мы [illegible] [illegible] [illegible] к старому типографу с электрическими машинами [illegible] [illegible] [illegible] известный монархический „Северо-Западный Край", добродушному старику, еврею Давиду [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] голос [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] величаво отве[illegible] „[illegible] [illegible] [illegible]". [illegible] видимо, это [illegible] [illegible]. Договор составлен, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] остановка за бумагой.

Все приготовления уже сделаны, даже [illegible] [illegible] состав наборщиков [illegible] [illegible] [illegible] выпускающим номер, верстальщиком и [illegible] [illegible] из наборщиков и даже одним из [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] работающий в „Известиях ЦИК" т. [illegible] Он же и участвовал в крещении нашей газеты, которую [illegible] [illegible] одного из наших боевых центральных органов назвать „Звездой".

„Звезда" вышла 27 июля и рассыпалась по Минску, краю и фронту в 3 тысячах лучах.

II

Роль „Звезды" в деле собирания сил [illegible] партии была громадная. До того маленькая наша группа, с появлением „Звезды", в течение августа, выросла в большую центральную политическую организацию целого края. [illegible] общем [illegible] [illegible] деятельности и нашего партийного строительства „Звезда" была тем фокусом, откуда исходили во все стороны как на фронт, так и в провинцию (имея в виду центром области гор. Минск) лучи политического воспитания и общественного преобразования [illegible] солдатских, батрацких и рабочих элементов Западного края.

А[illegible] „Звезда" заложила крепкий фундамент нашего здания. Стройные коммунистические ячейки и крепкие большевистские организации стали фактом в общественной жизни Западной области. Центром их служила „Звезда".

Кто ее не знал? Кто из считающих себя большевиками или из сочувствующих большевизму не прислушивался к голосу „Звезды?" Кто из наших друзей не относился к ней с истинным благоговением.

Одно только [illegible] чувство и [illegible] любовь [illegible] к „Звезде“ со стороны [illegible] [illegible] солдат [illegible] [illegible] письма друзей „Звезды“ [illegible] нашей газе[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] сознание [illegible] [illegible] противник [illegible] [illegible] крестьян и рабочих [illegible] [illegible] [illegible] и рабочих“.

А вот [illegible] письмо [illegible] жертв вас[illegible] 18 июня „Мы [illegible] [illegible] находящиеся в распоряжении [illegible] коменданта [illegible] города Минска [illegible] [illegible] дорогую нам газету „Звезда“, несмотря на [illegible] материальное положение, решили [illegible] „железный фонд“ [illegible] [illegible] [illegible] сухарей [illegible] [illegible] 12 р. [illegible] Привет всем „Звезде“ [illegible] на страх буржуазии, а нам на просвещение“.

„Звезда“ [illegible] [illegible] с фрон[illegible] [illegible] [illegible] образом [illegible] [illegible] [illegible] в ярост[illegible]

Под [illegible] лучами „Звезды“ [illegible] атмосфер[illegible] [illegible] „Звезды“ [illegible] офицерство [illegible] [illegible] Временного Правительства на фронте. Надо было прекратить доступ „Звезды“ в армию.

На основании [illegible] доносов [illegible] списков генерала [illegible] комиссаров [illegible] Керенского 23 августа предлагает[illegible] закрыть „Звезду“ [illegible] [illegible] секвестровать типографию, где печаталась газета.

Велико было возмущение читателей „Звезды“ и горе ее ближай[illegible] [illegible] друзей. Все их помыслы были направлены на возобновление [illegible] [illegible] „Звезда“ была слишком крупным явлением в жизни Революционного Запада России, чтобы она могла замолчать.

Многочисленные корреспонденты [illegible] газета [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] редакцию просьбами, предложениями [illegible] восстановления „Звезды“.

Партия долго билась над вопросом [illegible] типографии для „Звезды“. Никто не соглашался. Наконец [illegible] [illegible] удалось „провести“ одного [illegible] типографа [illegible] [illegible] и при[illegible] ступить к изданию [illegible] новой „Звезды“ — „Молота“. После выпуска двух номеров [illegible] отказал нам. Но мы „революционным“ порядком стали пользоваться его типографией.

„Молот“ звучал [illegible] мощнее. Работа его была [illegible] сокруши[illegible] тельная. „Звезда“ проложила дорогу — „Молот“ [illegible] нещадно уничтожал

и отметал все старое, ненужное. Громадно было его влияние при огромном тираже. Если „Звезда“ с 3-х тысяч дошла до 6, то „Молот“ **сразу поднялся до 8, а потом до 10 тысяч.**

Важную роль сыграл „Молот“ в перевыборах Минского Совета. Начиная с первого же дня своего выхода с 1[illegible] сентября и кончая последним [illegible] октября, на протяжении всех 18 номеров „Молот“ беспрестанно призывал [illegible] избирателей голосовать за большевиков, а также обращался к фронту с настойчивыми призывами поскорее расстаться со старыми, соглашательскими комитетами. Ежедневно первые страницы „Молота“ красовались лозунгами [illegible] самых энергичных, бесповоротно бичующих и смелых выражениях: „Кто за [illegible], и предательство рабочих и солдат, — голосуй за меньшевиков и эсеров“, „[illegible] смертной казни [illegible] со соглашателями“ и т. д.

Передовицы и другие статьи „Молота“ резко и грубо обрушивались на текущую политику, представляли своим читателям сущность политических партий, живо и популярно знакомили широкие массы с основными [illegible] общественно-политических теорий. Враги и противники метались из стороны в сторону. А некоторые друзья наши опять считали тон и политику „Молота“ „вульгарным“ и „недостойным“. „Молот“ был уже органом Северо-Западного Комитета партии. Недовольные „Молотом“ товарищи подняли вопрос о его „злом“ и „дурном“ характере и послали на рассмотрение Областного Комитета. Протестанты, числом 3 человека, один из них [illegible] „Ока“, с пеной у рта нападали на „Молот“, требовали сокращения его „вызывающего“ тона. Почти весь „Ока“ терпеливо выслушал [illegible] недовольных товарищей. Помню, от имени „Ока“ под свое покровительство взял „Молот“ один из товарищей, который [illegible], заявил, что газета еще не развернулась, как следует. Один из протестантов впоследствии в первые же дни восстания перешел на сторону меньшевиков, другой [illegible] хуже „Молота“, а третий теперь [illegible] энергично работает во Всероссийской Чрезвычайной Комиссии по „жестокой“ работе и даже [illegible] не только „корректные“ в своем обиходе, но и многие обыкновенные большевики раньше и **не строили предположений.**

„Молот“ делал свое дело. Поощряемый бесконечными письмами и отзывами своих многочисленных читателей, он умело и успешно подготовлял почву для переворота на фронте. Работа [illegible] его долго не могла продолжаться. Верные [illegible] Керенского не имели покоя. Доносы комиссаров, [illegible] местных вождей соглашательства (один из них, эс-эр Николаев, член Фронтового Комитета и Учредилки, заведующий „культурно-просветительным“ отделом у фронтового комиссара Жданова, фабриковал разные доносы на „Звезду“, „Молот“ и „Буревестник“) и, наконец, рапорт главнокомандующего ген. Балуева заставили **„Молот“ перестать существовать.**

Это было во время самого расцвета нашей партии в Западной области. Молчать ни минуты [illegible] нельзя было. По принятым заблаговременно и энергичным мерам, под вывеской Минского Совета, в его маленькой типографии стали выпускать „Буревестник“. Он стал расходиться в экземплярах свыше 10 тысяч. Уже определенно чувствовалось **приближение общественной грозы.**

Буря была на лицо и „Буревестник“ своим названием, горячими, коротенькими и меткими статейками возвещал обширному краю и фронту близкий конец невыносимой, предательски тяжелой духоты. Все это хорошо понимали тогда и с этим сознанием друзья, читатели и все последователи „Буревестника“ слились в тесный, неразрывный союз рат

ников нового строя „Буревестник" своей лихорадочной работой как бы делал последние, поспешные взмахи крыльями над бушующей природой. Нам пришлось недолго ждать. Наступили Октябрьские дни.

„Буревестник" быстро исчез. Его сменила традиционная старая „Звезда". И началась эпоха упорной, широкой, творческой работы. Обаяние „Звезды" еще более росло. „Звезда" печаталась в 16 тысячах экземплярах.

Она стала большой партийной газетой, призванной творить крупное и почетное дело. Действительно, она так и работала. Возьмите деятельность Советов Западной области, проследите шаг за шагом все ступени их развития с начала ноября и по сей день, и роль „Звезды" вырисуется перед вами.

Но здесь уже начинается история.

В. Кнорин.

„Звезда“ и Минский Совет[1].

Годовщина „Звезды“...

Минскому Совету, в частности его большевистской фракции, пришлось сыграть чрезвычайно важную роль в деле нашего партийного строительства на Западном фронте и в области.

Минский Совет с первых дней своего существования, когда его председателем был нынешний Петроградский военный комиссар тов. Позерн, тогда еще не большевик,—взял определенную революционную линию поведения. Это послужило причиною огромного его влияния среди солдатских масс, которые по всем вопросам обращались не к меньшевистско-эс-эровскому фронтовому комитету, а к большевистскому Минскому Совету.

Особенно большую популярность Минский Совет приобрел в солдатских массах после того, как он ясно и определенно высказался против подготовляемого Керенским и штабом фронта наступления.

Вопрос о войне и мире, в частности вопрос о наступлении, был тот, по которому сшитая белыми нитками единая социал-демократическая фракция Минского Совета раскололась на две почти равные части.

Раскол нашей советской с.-д. фракции привел к окончательному расколу тов. объединенной организации РСДРП, которая в Минске образовалась в начале марта. В июне был образован Минский Комитет нашей партии, который выпустил свой манифест и на одном из своих первых заседаний поднял вопрос об издании своей партийной газеты.

На что могла расчитывать только что зарождающаяся большевистская организация, не имеющая еще организационных связей ни с областью, ни с фронтом? Только на один Минский Совет, в котором большевистская фракция являлась относительно преобладающей. Минский Совет должен был явиться тою базою, от которой отправляется наша письменная агитация, так же как он был тем центром, который давал фронту большевистских агитаторов.

Июльские события на несколько недель отсрочили издание газеты. В атмосфере ужасной травли издание первой большевистской газеты в крае было сопряжено с большими трудностями. Данное Президиумом М. С. разрешение печатать «Звезду» в маленькой типографии Минского Совета опротестовали меньшевики и эс-эры. Пришлось искать частную типографию, что было чрезвычайно трудно.

И вот 27 июня (по ст. ст.), наконец, появляется долгожданная „Звезда“. Редакция разместилась в комнате большевистской фракции, экспедиция в мандатной комиссии Совета. На Петроградской, № 6 закипела работа. Члены Советской фракции ответственные партийные

[1]) Помещена в 1918 г. в газете „Звезда“

работники во главе с т. т. Любимовым, Ландером, Галкиным и многие другие занимались фальцовкою и экспедицией газет. За распространение газеты военные и штатские, арестованные, сидевшие в Минских тюрьмах и гауптвахтах и тесными узами связанные с Минским Советом.

Это были дни, когда в старом доме на Петроградской кипела жизнь. Нужно было организовать распространение, нужно было налаживать связь с фронтом. Все нити сходились к „Звезде“ и „Звезда“, ютившаяся в маленькой комнате Минского Совета, была естественным центром всей этой работы, разливающейся широкою рекою.

Первую „Звезду“ закрыли по приказам штаба фронта. На ее место появился ежедневный Рабоче-крестьянский „Молот“, под ударами которого с неимоверною скоростью разваливалась мелкобуржуазная власть, под ударами которого с неимоверною скоростью вырабатывалось революционное сознание. Но в один прекрасный вечер опять нами получено сведение, что в эту ночь будет сделан обыск в типографии [illegible], отпечатывающей „Молот“, и „Молот“ будет закрыт.

Удалось задержать отправление обыска на несколько часов и в это время мы перевезли уже готовый набор в типографию Минского Совета, где печатался нелегально последний номер легального „Молота“ после его закрытия властями.

Наступали революционные Октябрьские дни. Ставка Керенского неистовствовала. Но в маленькой типографии Минского Совета печатается сильный и смелый „Буревестник“, возвестивший восстание, ставящий своим основным лозунгом: „Вся власть Советам! Да здравствует социальная революция!“

То, что могли сделать со „Звездой“ и „Молотом“, печатающимися в частных типографиях, не могли сделать с „Буревестником“, печатающимся в типографии Революционного большевистского Совета, за которым, как один человек, стоял гарнизон и огромная часть фронта. Минский Совет многократно подчеркивал свою духовную связь с „Буревестником“ и „Звездою“. Минский Совет выступал под знаменем „Звезды“. И тот громадный авторитет, которым пользовалась „Звезда“, переходил на Минский Совет и обратно.

Нам не приходится здесь долго говорить про значение этой связи в деле распространения идеи восстания, которое „Буревестник“ в последние дни проповедовал открыто. Но и решения, которые выносились созванными Минским Советом гарнизонными собраниями и самым Советом, явились достаточной гарантией против всяких покушений против большевистской газеты.

За призыв к восстанию, за напечатание письма т. Ленина „Буревестник“ был закрыт, но он охранялся верными солдатами Минского Совета и господа Ждановы не могли привести своего решения в исполнение. Грянуло восстание. Минский Совет и „Звезда“ — это были два проводника пролетарской революции на Западном фронте и в области, которые, тесно связавшись в историческом развитии революционного движения, продолжали и в новой обстановке, при торжестве социальной революции, эту же советскую работу.

История „Звезды“ — история Минского Совета; это две параллели, оказывающие влияние одна на другую, развивающиеся и растущие под одними и теми же веяниями и стремящиеся совместно к великому действию социалистической революции.

ПА МЯСЦОХ

Перевыборы бюро ячеек КПБ.

(Минский округ).

[illegible] тийцы—из сообщений Пуховичского РК).

[illegible] чостов РК на перевыборных собраниях ячеек и т. п.

[illegible] до 45,07%).

[illegible] всего на 36,1%.

В вопросе [illegible] итоги перевыборов [illegible] характеризующееся с одной стороны— [illegible] прочих наемных рабочих (менее квалифицированных с 5,3 [illegible] при снижении заводских и [illegible] рабочих (более квалифицированных с [illegible] служащих и прочих с [illegible] аналогичное колебание отме-

чается также в составе секретарей ячеек, где наряду с некоторым увеличением рабочих (с 53[illegible] до [illegible]) имеется значительное увеличение служащих и прочих (с 21[illegible] до [illegible]). Последнее в известной степени объясняется увеличением количества вновь созданных советских ячеек (за время с 1/VII по 1/X 26 г. организовано 13 ячеек).

Перевыборная кампания также выявила и несколько отрицательных моментов организационного порядка, выразившихся в недостаточном освещении в печати хода и итогов перевыборов бюро ячеек, отдельные случаи проведения перевыборных собраний открытыми, где присутствовали беспартийные, случаи [illegible] для перевыборных собраний [illegible] полосами, вызвав этим затяжку перевыборных собраний до 2—3 дней и недостаточное инструктирование некоторыми деревенскими РК своих ячеек, в результате чего отчеты носили общий характер без анализа проделанной работы.

Подводя итоги перевыборов бюро ячеек, ОК КПб отметил, что в основном парторганизации уделили [illegible] внимание в вопросе проверки выполнения директив, под этим углом зрения провели перевыборы бюро ячеек. Построение отчетов и анализ своей работы с точки зрения проверки, выделение комиссий по проверке выполнения директив и содокладчиков этих комиссий по отчетам бюро, проработка тезисов отчетов бюро, [illegible] подготовительной работы и в конечном итоге [illegible] результаты перевыборов подтверждают в достаточной степени сказанное выше.

Из всего этого необходимо сделать два вывода: 1) рост активности партийной массы никак не сочетается с утверждением оппозиции о существующем якобы [illegible] внутри партии „неподлинным" осуществлением внутрипартийной демократии и т. п. — все это самой жизнью красноречиво опровергается и [illegible]; 2) необходимо в предстоящих перевыборах бюро ячеек учесть все недостатки прошлых перевыборов и соответственно директивам ОК постараться их устранить, основное внимание направив на укрепление пролетарского ядра в руководящих органах низовых парторганизаций.

А. С.

В Ляховском райкоме.

(Минский округ).

Расширенным пленумом Ляховского райкома, совместно с секретарями производственных ячеек, председателями фабкомов и хозяйственниками коммунистами заслушаны доклады о работе производственных совещаний и комиссий [illegible] предприятий района. По этим докладам пленум отметил, что с мая 1926 года начала оживляться работа производственных совещаний, главным образом, вокруг вопроса об экономических и производственных совещаниях в ряде предприятий дала положительные результаты, как в смысле улучшения качества продукции и производительности труда, так и создания производственного актива.

Но с сентября 1926 года наметилось некоторое ослабление в работе большинства производственных совещаний и оно продолжается и по настоящее время. Пленум объясняет это тем, что отдельные хозяйственники роли и значения производственных совещаний не понимают, игнорирование решений совещания (не изучаются решения и предложения совещаний и деловые указания не выполняются) и некоторое ослабление руководства со стороны партячеек и профорганов и подмена производственных совещаний производственной комиссией

В дальнейшем пленум РК предложил партячейкам и фр. Завкомов усилить внимание и руководство производственными совещаниями, внести плановость в их работу, изжить отмеченные ненормальности, вовлечь в работу производственных совещаний новых рабочих и работниц, наладить производственное просвещение производственного актива.

Пленум также предложил в виде опыта, создать на 3-х более крупных предприятиях цеховые производственные совещания.

Г—н.

Вопыт работы з беднатой.

(Аршаншчына).

Праведзеная [illegible] ажыцьцяўленьня лініі арганізацыямі на [illegible] партыі па рабоце сярод беднаты падкрэсьліла яшчэ раз неабходнасьць [illegible] і практычную карысьць работы, якая праводзіцца з беднатой. [illegible] вопытам усялякай арганізацыі беднаты [illegible] практычнай арганізацыйнай і гаспадарчай работы.

Некалькі лічбаў. За час апошняга пленуму АК пашыралася сетка груп беднаты і па некаторым раёнам налічвалася да 30 (Горкі).

Колькасьць праведзеных сходаў беднаты па некаторым раёнам даходзіць да 200. Мерапрыемствы [illegible] з дапамогай [illegible] беднатой (па Горацкаму раёну, напрыклад, землеўпарадкаваньня беднаты праведзена на 30,6 проц. больш, чым у 1925 г., аказана дапамога з фондаў КСУД — 1192 гаспадаркам, [illegible] беднейшым гаспадаркам 1226 [illegible], скідкі па падатку і страхоўцы складаюць 9008 р.).

Палепшылася кооперыраваньне беднаты, асабліва ў сувязку з апошнімі перавыбарамі праўленьняў і утварэньнем фондаў беднаты. Сама работа сярод беднаты набыла больш масавы размах і замацоўвае ролю беднаты, як апору пролетарыяту ў весцы.

Памылкі ў працы. Але работа сярод беднаты пакуль што застаецца слаба [illegible] партыйцаў на весцы, адсюль і магчымы шэраг ухілаў і недахопаў.

Адначасова з разуменьнем асобнага значэньня работы з беднатой Райкомамі, сярод некаторых партыйцаў і нават ячэек сустракаюцца непаразуменьні. Ячэйка Копыська [illegible] выкананьне дырэктывы Горацкага Райкому аб утварэньні групы беднаты на [illegible], што гэта мера адмоўна адаб'ецца на перавыбарах сельсавету.

Партыец [illegible] ячэйкі трымаўся погляду, што партыі карысьней апірацца ў весцы на серадняка, чым на бедняка. Меўся адзін выпадак, калі ячэйка (Цярэшкаўская) упусьціла кіраўніцтва работай з-пад свайго уплыву, даручыўшы сельсавету арганізаваць групы беднаты і кіраваць імі. Выпадак іншага непаразуменьня сустракаўся пры утварэньні групы, якая складалася з [illegible] выбарчага органу, меўся выпадак калі з-за слабасьці прадстаўніка РК, сходам кіравалі беспартыйны.

Практыка работы груп беднаты. Пры утварэньні сеткі груп беднаты, партыйныя дырэктывы ў некаторых мясцох выконваліся аднабакова, напрыклад, па Горацкаму і Дрыбінскаму раёнам, усе 17 груп арганізаваны пры сельсаветах і нідзе няма пры кооперацыі і КСУД. У рабоце груп (сыкаліся ад 2 да 4-х разоў), пераважаюць арганіза

[illegible] савет).

[illegible]

Работа з беднатой і серадняцтвам. [illegible] беднатой.

[illegible] кулаку, чым к беднаце".

Кулацкія уплывы на беднату. [illegible] галасаваць супрот [illegible] баню ня пушчу").

Мелися выпадк[і] [illegible] зямлю, кроўю заплочан[ую] [illegible] скай улады, калі [illegible] Паўкрі[...] сельсавет[...] [illegible] савету [illegible] (Пар-

[illegible] старыя [illegible] на месцах [illegible] Слабасьці [illegible] працаўнікоў [illegible] [illegible] справу [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] яго не распачата.

Актыўнасьць беднаты [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] кааперацыі [illegible]

Некаторыя задачы [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] працы [illegible]

Заманаваньне [illegible] [illegible] [illegible] (КСМ, Жаночага [illegible], Прафсаюзаў [illegible]) [illegible] працы.

Дзяніскевіч і Кохам.

Заметкі нізавога партработніка

(Віцебшчына)

Сходы ячэек робяцца школай. Не заўсёды гэта праўна, але ўсё ж заўсёды добра. 75 сходаў — [illegible] [illegible] пытаньні, [illegible] 62 пытаньні так зв. прапрацоўкі агульна-партыйных пастаноў (унутрыпартыйнае становішча, Ленінскі пленум ЦК, Акруговыя канферэнцыі, 15 конф. УКП, нацпалітыка, 10 зьезд КПБ і т. д.).

Па ўсім гэтым пытаньням, якія праглядаюцца звычайна зьверху, трэба правесьці праламленьне ў мясцовых умовах. Гэта ўсім немагчыма, тут губляецца асноўны сэнс прапрацоўкі, яна перакідваецца ў агульныя не заўсёды для ўсіх зразумелыя гутаркі. Гэтыя сходы — [illegible] школа

Трэба адмовіцца ад такога мэтаду прапрацоўкі ўсіх агульных пытанняў. Тэматычны разбор пастаноў [illegible] партыі сябе апраўдвае. Трэба гэта рабіць максімум на 2 сходы. У ячэйцы асноўнае, астатняе ў школе, спэцыяльных гуртках і г. д.

Беспартыйныя на адчыненых сходах ячэек прысутнічаюць. За апошні год [illegible] наведвальнасьць сходу. Звычайна гэта т. т. з актыўных грамадзкіх працаўнікоў, цьвёрда, як кажуць, падрыхтаваных уступіць у партыю. Апошні год не ўсе ж [illegible] такосама ўступленьне ў партыю. Тут ёсьць свая прычына. З прычыны [illegible] устанаўлена, што ў партыю не прымуць раней, чым ячэйка з таварышом не азнаёміцца на практычнай грамадзкай або другой рабоце. [illegible] гэта асьвятліць. А раз зьменшыўся прыток у партыю рабочых, зьменшылася колькасьць наведвальнікаў беспартыйных адчыненых сходаў ячэйкі. [illegible]

У гэтых жа 10 ячэйках, прыкладна, разам прысутнічае на партыйных сходах 117 беспартыйных. Тут [illegible] ячэйкі, хаця гэта становіцца бліжэй да нашай рэчаіснасьці. У сярэднім на ячэйку [illegible] 13 чал. У мінулым годзе (21,2 ч.) [illegible] у сярэднім 18—21 чал. і больш.

На сходы ходзіць больш [illegible] беспартыйных рабочых. Апрача гэтага, сходы ячэйкі на сваім месцы не заўсёды могуць яго задаволіць, за тое ён загружаны яшчэ другой работай (грамадзк., праф.), што перашкаджае часам хадзіць на сходы.

Г. Шпектараў.

З ПАСТАНОЎ ЦК КП(б)Б

Аб пасяўной кампаніі. Па пытаньню аб пасяўной кампаніі ЦК даручыў усім Акругкомам і райкомам заслухаць даклады аб ходзе падрыхтоўчай працы да гэтай кампаніі, зьвязаўшы яе з усёй сельскагаспадарчай кампаніяй бягучага году.

Пры распрацоўцы пытаньня сельскагаспадарчай кампаніі ЦК прапанаваў зьвярнуць асаблівую ўвагу на частковы недарод мінулага году, шырока скарыстоўваючы гэты факт для агітацыі сярод сялян за інтэнсыўнае гаспадараньне, праз якое сялянская гаспадарка толькі можа пазбавіцца ад недароду.

Пры падрыхтоўцы да сельскагаспадарчай кампаніі на мясцох трэба працу пабудаваць організацыйна такім чынам, каб ініцыятыва па рэорганізацыі сельскай гаспадаркі засталася ў руках ячэек КП(б)Б і вясковых камуністых, комсамольцаў, асабліва тых, якія працуюць на сваёй гаспадарцы, з максімальным скарыстаньнем усіх спэцыялістых. Пры гэтым уся праца партыйных і комсамольскіх працаўнікоў вёскі павінна быць праведзена гэтак, каб у максімальнай ступені ўцягнуць у сельска-гаспадарчае будаўніцтва вясковую беднату, серадняка, сялянскі актыў, галоўным чынам, тых, якія організоўваюць культурную гаспадарку. Асаблівую ўвагу неабходна зьвярнуць на ўцягненьне сялянкі ў будаўніцтва новай сельскай гаспадаркі.

Апрача таго, максімальна скарыстаць усю працу па правядзеньню пасяўной кампаніі з мэтай шырокага і ўсебаковага коопэрыраваньня сялянскіх гаспадарак, узмацніўшы разьвіцьцё спэцыяльных відаў коопэрацыі і ўмацьненьне колектыўнага земляробства.

Злучэньне Авіахіму БССР з ОСО БССР. ЦК пастанавіў правесьці злучэньне Цэнтральнага Савету ОСО БССР з Цэнтральным Саветам Авіяхіма з такім разрахункам, каб злучэньне па ўсёй сеці з верху да нізу закончыць не пазьней 1-га красавіка 1927 г.

Аб прамыслова-заводзкіх сямігодках. Сакратарыят ЦК знашоў мэтазгодным, каб стаць на шлях організацыі ў бліжэйшыя гады школ тыпу фабрычна заводзкіх сямігодак, лічучы магчымым адчыненьне ў выглядзе вопыту 3-х такіх сямігодак у 1927-28 годзе.

Таксама ЦК указаў, што пры організацыі фабрычна-заводзкіх сямігодак трэба будзе абавязкова забясьпечыць склад вучняў з пераважнай большасьці дзяцей рабочых (65—70%).

Аб аддзелах партжыцьця ў газэтах. З мэтай паляпшэньня аддзелаў партжыцьця ў газэтах, ЦК зацьвердзіў адпаведных кіраўнікоў гэтых аддзелаў у цэнтральных газэтах, якія будуць дапушчаны на адчыненыя пасяджэньні Пленуму ЦК і другія нарады пры ЦК.

ЦК даручыў усім рэдакцыям скласьці пляны работ аддзелаў партжыцьця, якія павінны быць прыстасованы да плянаў ЦК. Інформ. п адДз. даручана больш зьвязацца з Аддзеламі Партжыцьця газэт і пэ-

рыодычна склікаць нарады на пытаньням высьвятленьня ў газэтах партжыцьця.

Таксама ЦК указаў на асаблівую важнасьць высьвятленьня ў газ.. ах дзейнасьці кантрольных камісій

ЦК падкрэсьліў неабходнасьць устанавіць сувязь і кіраўніцтва рабселькорамі, якія пішуць аб партжыцьці, а таксама наладзіць партыйны рэпортаж.

ЦК прапанаў усім АК, якія маюць акруговыя газэты, прыняць належныя мерапрыемствы па пастаноўцы аддзелаў партжыцьця.

Аб профэсыянальнай і вытворчай асьвеце. 1. Сыстэма профэсыянальнай і вытворчай асьветы падзяляецца на:

а) масавую профэсыянальную і вытворчую програму; б) вытворча-тэхнічную асьвету; в) школьна-гурткавую работу і г) проф. самаадукацыю.

I. Масавая профэсыянальная і вытворчая прапаганда. 2. Практыка мінулага году выявіла наступныя асноўныя недахопы: зьменшэньне профднёў з агульнымі сходкамі, перагрузка рабочых сходак кампаніямі, палупрымусовы характар профднёў, слабая падрыхтоўка да правядзеньня іх і амаль поўная адсутнасьць вытворчай прапаганды як на прадпрыемствах, так і ў клюбах.

3. Дзеля зьнішчэньня пералічаных недахопаў і пастаноўкі работы, у далейшым неабходна:

а) праводзіць на прадпрыемствах не профдні (накшталт агульных сходак, зараз жа пасьля работы), а профвечары ў клюбах і чырвоных кутках, з дабраахвотным удзелам, з своечасовым асьведамленьнем і руплівай падрыхтоўкай, у абстаноўцы спрыяючай пасьпяховаму ўсваеньню даваемага матэрыялу;

б) пры намячэньні пляну агульнай масавай працы адвесьці раней апрадзялённае месца профэсыянальнай і вытворчай пропагандзе з тым, каб не парушаць агульнага ходу працы і не перагружаць рабочы актыў;

в па меры магчымасьці формы правадзімых профвечароў рабіць разнастайнымі, арганізуючы вечары пытаньняў і адказаў, профсуды, адкрытыя пасяджэньні профорганаў, забавы-ігры (па маючымся выданьням) і інш.

У чырвоных кутках, асабліва на раёнах пры савецк. гаспадарках і лясьніцтвах, правадзіць яшчэ больш простыя формы ў выглядзе профгутарак і громкіх чытанак папулярнай профлітаратуры і рэволюцыйнай больш дасгупнай разуменьню рабочых белетрыстыкі:

г) прыцягнуць інжынэрна-тэхнічныя сілы прадпрыемстваў і апаратаў кіраўніцтваў да чытаньня кароткіх лекцый (цыклёвых і эпізодычных), у клюбах і чырвоных кутках, на тэмы даваемыя вытворчасьці ці блізкіх, зьвязаныя з імі, па магчымасьці з дыопозытывамі і іншымі ілюстрацыямі

II. Вытворча-тэхнічная асьвета. Профэс. вытворча-тэхнічная асьвета мае мэтай павышэньне кваліфікацыі рабочых і работніц і распаўсюджваньне элемэнтарных вытворча-тэхнічных ведаў, каторая павінна пайсьці па лініі:

а) арганізацыі рабочых вячэрніх тэхнікумаў з мэтавай устаноўкай падрыхтоўкі дзесятнікаў, майстроў, брыгадыраў, ахопліваючы рабочых ня ніжэй 7 разраду кваліфікацыі, з тэрмінам абучэньня да 3-х год па програме, распрацоўваемай Галоўпрофасьветы. Утрыманьне за кошт Галоўпрофасьветы;

б) профтэхнічныя вячэрнія курсы па асобным саюзам маюць мэтай даць элемэнтарныя тэхнічныя веды, разьлічаныя на ахоп шэраговых рабочых усіх кваліфікацый з заняткамі 3-4 разы на тыдзень, 12—14 гадзін па програмам, распрацоўваемым Галоўпрофасьветы з удзелам профсаюзаў, з увядзеньнем агульна-адукацыйных дысцыплін, па мове, матэматыцы і палітграмаце. Сродкі

за кошт гаспадарчых органаў і профсаюзаў у каштарысным парадку;

в) вытворчыя гурткі пры прадпрыемствах з большым уцягненьнем у іх рабочых і работніц, нанова паступаючых на прадпрыемствы, маючыя мэтай павышэньне элемэнтарнай вытворча-тэхнічнай пісьменнасьці;

г) прысьпешаныя школы і [illegible] для падняцьця кваліфікацыі [illegible] кваліфікацыі беспрацоўных, асабліва рабочай моладзі. Сродкі вышукваюцца за кошт дзяржавы. Мэтод заняткаў з кіраўніком з ліку інжынэрна-тэхнічных працаўнікоў. Сродкі на аплату кіраўнікоў і набыцьцё падручнікаў павінны быць вышуканы з боку гаспадарчых органаў і профсаюзаў;

д) арганізацыя цыклю масавых популярных лекцый, маючых мэтай распаўсюджваньне тэхнічных ведаў сярод рабочых па спэцыяльным вытворча-тэхнічным дысцыплінам, сіламі інжынэрна-тэхнічных працаўнікоў у парадку грамадзкай працы.

Мэтодычнае кіраўніцтва і консультацыйную дапамогу ўсімі відамі проф. вытворча-тэхнічнае асьветы концэнтруе мэтодычнае бюро пры Галопрофасьветы і цераз консультацыйныя Бюро ў Менску МБІ і акруговых МБІ.

III. Школьна-гурткавая работа. Работа прафарганізацый, якая становіцца больш складанай, слабая падрыхтоўка вылучаемых на сталую працу членаў фабзаўмясцкомаў, розных камісій, праўленьняў саюзаў, беспарыўны рост членаў саюзаў за лік новых пластоў рабочых, асабліва высоўваюць неабходнасьць павышэньня профэсыянальнай пісьменнасьці рабочых, работніц і служачых і ў першую чаргу профактыву.

Работа ў мінулым неабходных вынікаў не дала, існуючыя гурткі мелі шэраг недахопаў:

а) многалікасьць і разнастайнасьць програм як цэнтральных, так і асабліва выпрацоўваемых мясцовымі арганізацыямі;

б) рэкомэндацыйная літаратура надта абшырная і даволі часта ні маецца на кніжным рынку;

в) у большай (колькаснай) „на паперы“ сетцы профгурткоў—слабае па мізэрнасьці наведваньне іх;

г) непасрэдны якасны склад удзельнікаў гуртка (шэраговы рабочы, старш. фабкому і сталы працаўнік праўленьня, стары член саюзу з 1917-18 г. г. і толькі што ўступіўшы);

д) мала праяўленьня самадзейных форм працы профгурткоў, усё трымаецца на кіраўніку.

Маючы гэта на ўвазе, устанавіць наступную сыстэму і формы углыбленай профэсыян. асьветы:

а) элемэнтарны профгурток 1-ай ступені, працуючы з кіраўніком, мае на мэце зьліквідаваньне элемэнтарнай профняпісьменнасьці, арганізуецца пры прадпрыемствах, мясцкомах, окраддзяленьнях з распыленымі групамі аб'ядноўваемых членаў, пры клюбах і чырвоных кутках.

Устаноўка гуртка на групу шэраговых аднолькавага ўзроўню разьвіцьця (група старых рабочых—членаў саюзу, група „навічкоў“ і культурна менш разьвітых, група моладзі, жанчын і г. д.)

Запіс і наведваньне заняткаў выключна дабраахвотнае. Сетка гэткіх гурткоў апрадзяляецца зацікаўленасьцю і попытамі з боку профсаюзнай масы і наліччам вопытных і падрыхтаваных кіраўнікоў. Гурткі працуюць па скарочанай програме ЦСПС, рэкомэндаванай ЦСПСБ;

б) Школы профграматы паніжанага тыпу арганізуюцца па саюзнай і міжсаюзнай лініі, маючы ўстаноўку на нізавы профактыў (ФЗМК, Акраддзяленьні) і прадпалагае павышэньне ўзроўню профпісьменнасьці саюзнага актыву. Мэтод заняткаў—гутарка на аснове актыўнасьці ўсёй аўдыторыі з падразьдзяленьнем на групы (20—30 асоб) з кіраўніком.

Праца павінна весьціся па поўнай програме і падручнікам, рэкомэндованым і адобраным КА УЦСПС і КА ЦСПСБ, з сталым кадрам зай-

маючыхся і з абавязковым наведваньнем;

в) рухомая школа арыентыруецца выключна на раёны, местачковы, сельскі профактыў.

Гэткія школы організуюцца і больш мэтазгодны па міжсаюзнай лініі, павінны мець сталага звоненага працаўніка і мець дадатковыя сродкі на разьезды.

г) Мэтавыя (цэлявыя) краткатэрміновыя курсы па асобным саюзам і ў дробных акругах па міжсаюзнай лініі для працаўнікоў РКК, вытворчай камісіі, культ-камісіі, сакратароў ФЗМК, старшынь рабачкомаў, батрачкомаў і г. д.

IV Профсамаадукацыя. Сыстэма профсамаадукацыі мае сваёй мэтай паглыбленую працу над сабой больш разьвітай часткі рабочых, работніц і профактыву ўсіх ступеняў цераз гурткі па самаадукацыі. Культаддзелы саюзаў, культкамісіі, праўленьні клюбаў, павінны ўзяць на сябе ініцыятыву і функцыі першапачатковай організацыйнай дапамогі (пры ўзьнікненьні гурткоў) і мэтодычнага кіраўніцтва ў далейшым процэсе іх работы, наглядая за тым, каб і ў астатнім яны працавалі на аснове максымальнай самадзейнасьці.

Мэтодычнае кіраўніцтва і консультацыйную дапамогу па самаадукацыі, ажыцьцяўляюць мэтодычна-консультацыйныя бюро пры КА ЦСПСБ (габінэт профпрацаўніка) і пры АСПС, у задачу каторых уваходзіць паставіць прасоўваньне ў нізавую і серадзінную сетку профорганізацый програм і падручнікаў, распрацоўваемых УЦСПС, рэкомэндуемых ЦСПСБ; налажваньне вуснай і пісьмеянай консультацыйнай дапамогі, снабжэньне і рэкомэндацыя цераз профсаюзныя бібліотэкі патрэбнай літаратуры. Распрацоўка форм і мэтодаў консультацыйнай працы.

Асноўны падручнік для профсамаадукацыі — бюлетэнь, выдаваемы УЦСПС. „В помощь профграмоте“, „Школа профдвижения на дому“ і хрэстоматыі па профэсыянальнаму руху.

Аб працы сярод новых пластоў рабочых. Значны рост рабочае клясы БССР за апошнія два гады, наліча сярод нанова ўвашоўшых у вытворчасьць рабочых значнай праслойкі выхадцаў з вёскі, быўшых саматужнікаў; культурна-політычная і тэхнічная адсталасьць большасьці новых рабочых высоўвае перад усёй КП(б)Б, як адну з найважнейшых чарговых задач — усямернае разгортваньне політычна-выхаваўчай працы сярод новых пластоў рабочых, галоўным чынам, у напрамку ўсваеньня (вывучэньня) імі задач рабочае клясы ў вытворчасьці, роля яе як клясы кіраўніка, і ўцягненьне іх у русло социялістычнага будаўніцтва.

У мэтах ажыцьцяўленьня ўказаных задач, ЦК КП(б)Б прапануе акруговым і раённым партыйным комітэтам.

1. Вучытваючы важнасьці растлумачэньня новым рабочым сутнасьці социялістычнага характару дзяржаўных прадпрыемстваў і значэньне социялістычнага будаўніцтва ў цэлым, лічыць неабходным большае забясьпячэньне партыйным уплывам і кіраўніцтвам, разьвіцьцё масавай працы ў прыватнасьці, узмацненьні культурна выхаваўчай працы сярод іх, вядучы ў напрамку растлумачэньня сутнасьці гэтых пытаньняў на аснове конкрэтных фактаў і прыкладаў данага прадпрыемства.

Зьвярнуць асаблівую ўвагу на разгортваньне масавай работы сярод новых пластоў рабочых і на большае іх уцягненьне ў сыстэму політычнае, профэсыянальнае і вытворчае асьветы (адкрытыя сходкі ячэек, політгурткі, школы, клюбы, вытворчыя гурткі і т. п.).

2. Адзначаючы што да гэтага часу вытворчымі ячэйкамі ўдзялялась недастатачная ўвага рабоце з новымі пластамі рабочых, як асобай задачай, лічыць неабходным, з мэтай паляпшэньня сувязі ячэйкі з новымі рабочымі, вучоту іх настрояў, вылучэньне і вывучэньне беспартыйнага актыву з іх, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на правільную пастаноўку індывідуальнай і групавой працы сярод новых рабо-

чых у цэхах, вылучаючы дзеля гэтага найбольш падрыхтаваных таварышоў.

3. У мэтах большага уцягненьня (далучэньня) новых слаёў рабочых у профэсыянальны рух і большага іх абслугоўваньня усімі відамі профэсыянальнай працы, фракцыям профорганізацый зьвярнуць увагу:

а) на большае уцягненьне новых рабочых у профсаюзы, лічачы, што процант ня ўцягнутых у саюзы на асобных прадпрыемствах зьяўляецца значным („Дзьвіна", 14 проц.);

б) на вядзеньне працы па растлумачэньню ролі і значэньня профсаюзаў у справе організацыі вытворчасьці і аховы інтарэсау рабочых; практыкуючы дзеля гэтага паміма агульных відау работы гутаркі, вечары пытаньняу і адказау, праводзячы гэтую работу на прыкладах найбольш блізкіх і зразумелых новым пластом рабочых;

в) на разгортваньне больш энэргічнай працы па зьліквідаваньні няпісьменнасьці сярод новых пластоу рабочых;

г) на удзяленьні большае увагі сыстэме вытворчае асьветы, момантам зразуменьня новымі пластамі рабочых, значэньня важнасьці іх працы ў залежнасьці ад яе, усяго вытворчага організму, колектыўнаклясавай заінтэрасованасьці ў надняцьці вытворчасьці працы і разгортваньня усяе савецкае гаспадаркі;

д) на разьвіцьцё масавай вытворчай пропаганды сярод уноу прышоўшых на прадпрыемствы рабочых і работніц (шляхам організацыі спэцыяльных гурткоу па павышэньню іх кваліфікацыі, прыцягваючы дзеля гэтага кваліфікаваных рабочых і спэцыялістых, шляхам організацыі вечароў пытаньняў і адказаў на тэмы аб вытворчасьці, экскурсіі на аднародныя заводы, а таксама практыкуя на больш буйных прадпрыемствах консультацыі па пытаньням аб вытворчасьці для новых пластоў рабочых.

4. Прымаючы пад увагу значную колькасьць сярод нанова паступіўшых у вытворчасьць работніц, асабліва ў асобных прадпрыемствах, лічыць неабходным дапасаваць усе віды масавай працы сярод работніц к задачы абслугоўваньня новых работніц.

5. Зьвярнуць увагу на растлумачэньне новым рабочым сутнасьці нацыянальнае політыкі, у прыватнасьці беларусізацыі і забесьпячэньне абслугоўваньня іх на зразумелай мове.

У практычнай працы партыйных і профсаюзных органаў удзяліць больш увагі працы па растлумачэньню аб зьнішчэньні момантау міжнацыянальных непаразуменьняу.

6. У мэтах зьнішчэньня маючыхся выпадкаў антогонізму паміж старымі і новымі рабочымі, лічыць мэтазгодным пры наборы новых рабочых пасылаць іх на работу разам са старымі, недапушчаючы існаваньня особных зьменау з новых рабочых, а таксама ўцягваць іх нараўне са старымі рабочымі ва ўсе віды правадзімай масавай выхавaучай працы. У практычнай працы са старымі рабочымі ўдзяляць больш увагі на растлумачэньне ім важнасьці задач, стаячых перад рабочай клясай па выхаваньню новых кадраў рабочых, прыцягваючы іх, у першую чаргу, беспартыйны актыў, да практычнага выкананьня гэтай задачы.

У ЦКК КП(б)Б.

Праверка вясковых ячэек. Сакратарыятам ЦКК на падставе матэрыялаў камісій па праверцы вясковых ячэек зацьверджаны вывады аб выніках праверкі. Прызнана, што праверка дапамагла далейшему паляпшэньню работы праверaных вясковых ячэек. Праверкай устаноўлена, што агульнае становішча праверaных ячэек зьяўляецца здаровым, масавых праяў хворых зьявішчау у ячэйках няма, за выключэньнем

разьвіцьця п'янства сярод паасобных партыйцаў.

Але ў працы ячэек праверка выявіла шэраг важных недахопаў. Асноўныя недахопы па вывадам ЦКК наступныя.

Ячэйкі мала праяўляюць сябе ў ролі кіраунікоў грамадзкага жыцьця вёскі, не наладжваюць працы з беспартыйным актывам, а праца іх сярод беднаты абмяжоўваецца толькі правядзеньнем перавыбарных кампаній. Паказчыкам слабой сувязі ячэек з беспартыйным сялянствам зьяўляецца і слабы рост ячэек за лік сялян ад сахі і батракоў.

Слаба пастаулена ячэйкамі популярызацыя сярод беспартыйнага сялянства пытаньняў нацыянальнае політыкі, ня ўсюды праводзіцца праверка выкананьня дырэктыў у галіне беларусізацыі. Мала ўцягваюцца ячэйкамі ў грамадзкую працу вясковая інтэлігенцыя (настаўнікі, агрономы).

Значным недахопам у працы ячэек зьяўляецца таксама тое, што партікіраўніцтва ячэек працай саветаў і грамадзкіх організацый даволі часта зьяўляецца формальным, обмяжоўваючыся заслухованьнем іх дакладаў. Ячэйкі мала праяўляюць ініцыятывы і уплыву у справе паляпшэньня працы саветаў.

У галіне унутры-партыйнай і выхаваучай працы праверкай выяўлена: слабая політычная падрыхтованасьць значнай колькасьці партыйцаў і слабая ўвага з іх боку ў справе папаўненьня сваіх політычных ведаў; невыстарчаючасьць унутрывыхаваучай працы і кіраўніцтва ёю з боку бюро ячэек і РК, нерэгулярнасьць працы гурткоў, недахоп у іх літаратуры (падручнікаў).

Пляны працы ячэек даволі часта далекі ад рэчаваістасьці; адсутнасьць наладжанае сыстэмы праверкі выкананьня сваіх плянаў і дырэктываў парторганаў. Члены ячэек, асабліва радавыя таварышы, невыстарчаюча прымаюць удзел у грамадзкім жыцьці вёскі, што часткова можна вытлумачыць нероунамерным разьмеркаваньнем партабавязкаў і адсутнасьць даручэньняў і заданьняў партыйцам у іх партыйнай працы з боку бюро ячэек.

На працы ячэек па кіраўніцтву ЛКСМ дрэнна адбіваецца неактыўнасьць вылучаных прадстаўнікоў у ячэйкі комсамолу.

Сярод сялянак сыстэматычнае працы не вядзецца; дэлегаткі слаба уцягваюцца у савецкую і грамадзкую працу.

Дзеля зьнішчэньня азначаных недахапаў ЦКК зьвернута увага місцовых партыйных органаў і прапанована правесьці ў жыцьцё указаньні, дадзеныя праверачнымі камісіямі ячэйкам, робячы праверку ў будучым іх выкананьня.

У далейшым прызнана мэтазгодным перайсьці ад сыстэмы праверкі ячэек да сталага нагляду за становішчам работы ячэек і зьнішчэньня маючыхся ў іх недахопаў у процэсе штодзённага партыйнага кіраўніцтва.

АКК і Сэкцыі РСІ пры Гарсаветах. У зьвязку з адбываючыміся у сучасны момант перавыбарамі гарадзкіх саветаў, ЦКК у асобым пісьме к АКК зьвярнула іх асаблівую увагу на падрахаваньне вынікаў і вучоту вопыту працы сэкцый РСІ пры Гарсаветах, а Гомельскай і Рэчыцкай АКК —на організацыю гэткіх сэкцый. З гэтай мэтай прапанована прапрацаваць пытаньне на пасяджэньнях сэкцый РСІ і АКК і зьнішчыць маючыяся недахопы у працы сэкцый.

Маючы на увазе асабліва важные значэньне сэкцый РСІ для органаў КК—РСІ ўказана на неабходнасьць вылучэньня ў склад бюро сэкцыі прадстаўніка АКК—РСІ, які адказвау-бы перад АКК за пастаноўку і дзелавы ўдзел у працы сэкцыі.

У задачу АКК таксама пастаўлена уцягненьне ў сэкцыю групы актыўных членаў Гарсавету, праявіўшых інтарэс да працы контрольных органаў і поўнае выкарыстаньне іх на практычнай працы; уцягненьне дэлегатак і комсамольцаў, жадаючых працаваць у сэкцыі РСІ.

Побач з гэтым зьвернута ўвага АКК на ўзгадненьне пляну працы сэкцыі з агульным плянам правадзімае АКК працы па выпауненню важнейшых задач, знаходзячыхся у цэнтры ўвагі гаспадарчага жыцьця (зьніжэньне цэн, пытаньні рэжыму экономіі, барацьба з бюрократызмам і інш.), прыстасоўваючы да ўмоў мясцовае гарадзкой работы.

У зьвязку з тым, што у шэрагу мейц сэкцыі не выкарыстоўваюцца ў выстарчаючай меры, як адна з формаў сувязі з масамі, у пісьме падркэсьлена неабходнасьць пастаноўкі на сэкцыях РСІ дакладаў аб выніках найбольш буйных абсьледваньняў, праведзеных АКК—РСІ і прадстаўляючых інтарэс для Гарсавету

АКК у чарговым інформацыйным пісьме даручана паведамляць свой вопыт працы ў сэкцыях РСІ і гэта дасьць магчымасьць шырока высьветліць работу сэкцый і больш поўна выкарыстаць работу іх, як адну з формаў прыцягненьня працоўных да дзяржаўнай працы, у справе агульнай барацьбы за паляпшэньне дзяржаўнага апарату і барацьбы з бюрократызмам.

У МЕНСКІМ АК КП(б)Б.

Бюро Менскага Акругкому КП(б)Б разьбірала пытаньне аб узмацненьні раёнаў работнікамі кіруючага складу і адзначыла, што ў агульным раёны задаволены здавальняюча. Да слаба задаволеных галін належаць: судовая (36 проц.), дзяржстрах (35,7 проц.), фінансавая (27,2 проц.), зямельная (24,5 проц.) і паштова-тэлеграфная (28 проц.).

Адзначана вялікая цякучасьць кіруючага складу работнікаў у Койданаўскім, Астрашыцка-Гарадзецкім, Чэрвенскім, Пухавіцкім і Самахвалавіцкім раёнах, дзе адказныя работнікі зьмяніліся на 45-54 проц.

Асаблівая цякучасьць маецца у Парткомах і палітасьветорганах, так напр., Апоргі зьмяніліся на 109 проц., жанорганізатары на 81,8 проц., загад. нардамамі на 72,7 проц.

Бюро АК улічвае становішча на мясцох, ухваліла ўзмацніць партсіламі тыя галіны, у якіх мала партыйцаў; даручана Оргаддзелу Акругкому палепшыць якасны падбор пасылаемых тав., усебакова ўлічваючы прыгоднасьць кожнага пасылаемага работніка. Недапушчаць без асабліва важных прычын одзыву з раёнаў працаўнікоў, узяўшы курс на стабілізацыю работнікаў вёскі.

З прычыны недастачы ізбачоў і сакратароў сельсавецкіх, у той час, як маецца ізбытак работнікаў у горадзе, Бюро АК ухваліла адкамандыраваць рад таварышоў у раёны.

ХРОНІКА

I. Партыйна-організацыйныя пытаньні.

Вытворчыя нарады ў савецкіх гаспадарках. У Мазырскай акрузе ў сакавіку месяцы намечана правесьці вытворчыя нарады у савецкіх гаспадарках з наступнай дзённай:

1) Аб задачах і працы савецкіх гаспадарак.

2) аб вясеньняй і летняй пасяўных кампаніі.

3) аб працы вытворчых нарад у савецкіх гаспадарках (становішча, вынікі і перспэктывы).

4) аб нормах выпрацоўкі і вучоту вытворчасьці працы.

5) аб пераходзе на зьдзельшчыну і аплаце за пераработку норм выпрацоўкі.

Дакладчыкі па ўсім пытаньням выступаюць Акраддзяленьнямі саюзу працаўнікоў зямлі і лесу.

Абсьледваньне працы Савецк. ячэек. Мазырскім Акругкомам прыступлена да праверкі працы савецкіх ячэек. Для правядзеньня праверкі вылучаны 3 камісіі. Праверка павінна была быць закончанай 8 лютага.

Праверка выкананьня партдырэктыў. Праведзеная Калінінскім Акругкомам праверка выкананьня фракцыямі ўнепартыйных організацый партдырэктыў выявіла шэраг недахопаў: несвоечасовае праламленьне дырэктыў у працы з боку асобных працаўнікоў-комуністых, адсутнасьць у фракцыях сыстэмы праверкі выкананьня дырэктыў і непаладжанасьць праверкі з боку апарату Акругкому КП(б)Б. Дырэктывы Акругкому і пытаньні, патрабуючыя вырашэньня ў парторганах, у большасьці ўстаноў не прапрацоўваюцца на пасяджэньнях фракцый. Ёсьць выпадкі даручэньня выкананьня партдырэктыў беспартыйным супрацоўнікам і наогул адсутнічае сыстэма захоўваньня партдакумэнтаў. Адсутнічае з боку фракцый праца па палепшэньню апарату.

Акругком даў шэраг указаньняў па організацыйнаму афармленьню і ўпарадкаваньню працы фракцый.

Нарада сакратароў ячэек. На 21 лютага Барысаўскім Акругкомам склікаецца нарада Сакратароў вясковых ячэек з наступнай дзённай: 1) даклад 3-х ячэек, 2) аб працы сярод беднаты і 3) аб сыстэме кіраўніцтва ў сувязі з чарговымі задачамі партпрацы.

На 5-6 лютага склікаецца таксама нарада сакратароў савецкіх ячэек.

Праца з актывам ЛКСМ. Віцебскі Акругком канстатаваў дасягненьні ў справе умацаваньня актыву ў КСМ. Зьнішчаны прымаючыяся раней з боку комсамольцаў-актывістых моманты чаканьня перадачы у партыю і рост партыйнага ядра ў КСМ наогул праходзіць нормальна. Павялічылася таксама пролетарская частка актыву і процант беларусаў. У складзе раённага актыву павялічылася колькасьць дзяўчат на 4.7 проц.

З недахопаў адзначана: невыстарчаючая прыкладовасьць комсамольцаў - партыйцаў, зьмяншэньне дзяўчат (на 1,5 проц.) і батракоў (на 2.8 проц.) у складзе ячэйковага актыву, невыстарчаючая падрыхтоўка, наяўнасьць нездаровых настрояў у часткі актыву (нежаданьне працаваць, непаразуменьні паміж старым і новым актывам, недысцыплінаванасьць). З формаў працы з актывам апраче агульнай сыстэмы політасьветы і самаадукацыі практыкавалася і поўнасьцю апраўдала сябе правядзеньне спэцыяльных курсаў і нарад. Акругком даў указаньні аб правядзеньні таксама спэцыяльных сходак актыву КСМ з мэтай азнаямленьня яго з найважнейшымі пытаньнямі жыцьця саюзу і партыі.

Удзел КСМ у гаспадарчым будаўніцтве. Па дакладу Акругкоммолу аб удзеле КСМ у гаспадарчым будаўніцтве, Бабруйскі Акругком канстатаваў, што гаспадарчая праца паступова пачынае уваходзіць у штодзенную працу комсамольскіх ячэек. Маецца ўжо шэраг дасягненьняў: у горадзе скарачэньне прагулаў з боку комсамольцаў і рабочай моладзі, узмацненьне ўвагі, паляпшэньне якасьці продукцыі, узмацненьне удзелу моладзі ў вытворчасьці, нарадах і камісіях, рост кооперыраваньня рабочай моладзі (у некаторых прадпрыемствах кооперавана 100 проц. комсамольцаў), узмацненьне актыўнага ўдзелу ў працы ЦРК.

У вёсцы некаторы рост культурнасьці і прыкладовасьці (узорнасьці) гаспадарак комсамольцаў (пераход на шматпольле, закладка узорных вучасткаў, садовых гатомнікаў, паляпшэньне хлявоў і інш.), організаваны практычны ўдзел у праводзімых гаспадарчых кампаніях (лесанасаджэньне, сельска-гаспадарчыя выстаўкі), павышэньне ініцыятывы і удзелу комсамольцаў у розных гаспадарчых прадпрыемствах (пачынка мастоў, дарог, організацыя пажарных дружын, колектыўных закупак машын і т. п.)

З найбольш важных недахопаў Акругком адзначыў: слабы ўдзел у гаспадарчай працы савецкіх ячэек, слабая праца па аказаньню дапамогі беднаце, наяўнасьць момантаў

безгаспадарсьцьвенасьці комсамольскіх ячэек (неправільнае выкарыстаньне ленінскіх дзесяцін), хуліганства на вытворчасьці, нежаданьне працаваць у сваёй гаспадарцы. Акругком [illegible] аб зьнішчэньні недахопаў. У [illegible] адобрыў ініцыятыву КСМ у арганізацыі вытворчых спаборніцтваў і прапанаваў практыкаваць іх і ў нясцы. Як адну з формаў работы Акругком рэкамэндаваў правядзеньне нарад самастойных і культурных гаспадароў-комсамольцаў. Прызнана таксама неабходным практычна распрацаваць пытаньне аб падцягненьні комсамольцаў на [illegible] гаспадарчую і сапецкую працу.

Конкурс вясковых ячэек КСМ. Магілёўскі Акругком згадзіўся з прапановай АК КСМ аб правядзеньні конкурсу на лепшую комсамольскую сельячэйку [illegible] гаспадарчай і грамадзкай працы.

Конкурс ставіць задачы, высьвятліць і падагуліць дасягненьні у практычнай, гаспадарчай грамадзкай працы ячэек КСМ, ствараць грамадзкую думку сялянства навакол гэтых дасягненьняў і ўзьняць тым самым аўторытэту ячэек КСМ як памочніка партыі.

Конкурс будзе праводзіцца з 1 па 15 лютага.

Нормалізацыя партнагрузкі. 2-м Віцебскім Райкомам КП(б)Б праведзена праца па высьвятленьню партнагрузкі ў раёне. Праца праводзілася шляхам: вучоту колькасьці нагрузкі ў ячэйцы на кожнага члена, правядзеньне анкеты сярод групы актыву, прыблізнага вучоту колькасьці сходак і паседжаньняў у м-ц і удзел у іх партыйцаў і асабістых гутарак з сакратарамі ячэек і паасобнымі актывістамі. У выніку выявілася наступныя даныя: калі не лічыць партсходак і розных сходак і нарад, то з 1143 асоб не маюць нагрузкі 217 асоб, з адной нагрузкай 512, з 2 215, з 3 100, з 4 39, з 5 і вышэй 10 асоб. Агульная сярэдняя колькасьць гадзін, занятых грамадзкай, профэсыянальнай, партпрацай не больш 3-х. Ня гледзячы на гэтага мясцамі перагрузка, неувязка паміж рознымі паседжаньнямі і сходамі па часе, невялічасовага пачатку паседжаньняў і сходак, непадрыхтаванасьці пытаньняў на паседжаньнях і т. п., што выклікае дарэмную трату часу, а таксама не выстарчаючага выкарыстаньня і ўцягненьня ў працу беспартыйнага актыву.

Партядро і парткіраўніцтва ў КСМ. Барысаўскі Акругком констатаваў рост партядра ў КСМ з 6,96 проц. да 8,3 проц., паляпшэньне якаснага складу партыйнага ядра за лік павялічэньня ў партядры членаў партыі, павялічэньне прыёма ў партыю за лік рабочых, зьмяншэньне перадачы ў партыю комсамольцаў з „іншых", рост партядра у вясковых ячэйках за лік сялян ад сахі.

Адзначана таксама значнае паляпшэньне кіраўніцтва КСМ з боку РК, гарадзкіх ячэек і часткі вясковых ячэек КП(б)Б, здавальняючы ахоп партядра партасьветай і павышэньне яго палітычнага [illegible].

Побач з гэтым маюцца яшчэ значныя недахопы: слабы рост партядра за лік батракоў, дзяўчат, батрачак і сялянак, наяўнасьць у часткі партядра нездаровых настрояў (нежаданьне працы ў КСМ, парушэньне саюзнай дысцыпліны, камчванства) і неразуменьне пытаньняў унутрыпартыйнага становішча, слабасьць партядра ў актыве, асабліва ў бюро ячэек (з 588 членаў бюро толькі 68 партыйц.) адсутнасьць партядра ў значнай колькасьці вясковых ячэек, і ўсім яшчэ слабое партыкіраўніцтва з боку большасьці вясковых ячэек КП(б)Б.

Акругком намеціў шэраг мер па зьнішчэньню ўказаных недахопаў.

II. Пытаньні вясковай працы.

Ажыўленьне працы камітэтаў сялянскай узаемадапамогі. У сувязку з тым, што перавыбары сялянск. камітэтаў узаемадапамогі адложаны на восень 1927 г., Калінінскі Акругком прызнаў неабходным правесьці пасьля перавыбараў сельсаветаў кампаніі па ажыўленьні работы камітэтаў сялянскай узаемадапамогі. Кампанію намечана правесьці з 1 па 20 сакавіка.

Намечана правесьці абсьледваньне, рэвізію і інструктаваньне сялянскіх камітэтаў узаемадапамогі, справаздачную кампанію сельскіх і раённых камітэтаў, шырокія пленумы РК з абмеркаваньнем справаздач, далейшых задач і пытаньня аб пасяўной кампаніі. Да гэтай кампаніі будзе прыстасавана таксама кампанія па кооперуваньню беднаты за кошт маючагася фонду ў 8.000 рублёў. На парадку дня пытаньне аб правядзеньні кампаніі будзе пастаўлена на абмеркаваньне Нарады сакратароў РК КП(б)Б.

III. Пытаньні Агітпроппрацы.

Праца рухомых школ. Магілёўскі Акругком падагуліў вынікі працы рухомых школ 1-ай ступені, 1-га набору. Адзначана, што дзякуючы рацыянальнаму выкарыстаньню сродкаў адпушчаных на ўтрыманьне школ, матэрыяльнае становішча слухачоў палепшылась, дзякуючы чаму ў параўнаньні з мінулым годам наведваньне школы слухачамі значна павялічылась (90 95 проц.).

Акругком лічыць, што школы насогул [illegible] бе апраўдалі. З недахопаў адзначана не[illegible] старчаючая ўвага РК КП(б)Б комплектаваньню школ і нездавальняючая жывая сувязь РК з школамі. Значна пашкодзіла працы позьняя прысылка падручнікаў, а таксама тое, што слухачы ня былі вызвалены ад працы на займаемых пасадах.

У мэтах замацаваньня атрыманых у школах ведаў, Акругком даў дырэктыву аб арганізацыі гурткоў па самаадукацыі па програме рухомых школ 2-ой ступені, для іх добра і здавальняюча скончыўшых.

Барысаўскі Акрутком прызнаў вынікі працы рухомых школ 1-га набору здавальняючымі. З недахопаў Акрутком адзначыў арэн... ны прац... комплектаваньне школ, невы... старчаючна ўважлівыя адносіны да гэтага Райкомаў і несвоечасовую прысылку падручнікаў. У мэтах палепшаньня комплектаваньня школ, Акрутком прызнаў неабходным ства... рэньне пры Райкомах адборачных камісій. Прызнана такжа мэтазгодным пры наяўнасьці на... лежных умоў заняткі школ праводзіць не у раённыя цэнтры, а у сельсаветы.

У сувязі з тым, што незадаволе... вынікі выкладаньня прыродазнаўства ў ... тах з прычыны адсутнасьці падручнікаў ... падрыхтаваных лектараў, прызнана мэтазгодным у школах 2-га набору выкладаньне прыродазнаўства не праводзіць, замяніўшы яго вывучэньнем беларускае мовы.

IV. Пытаньні працы сярод жанчын.

Праца дэлегацкіх сходак. Калінінскі Акрутком заслухаў даклад аб працы дэлегацкіх сходак скліканьня 1926 г.

Лік дэлегацкіх сходак супроць мінулага году ўзрос на 15, усяго працавала 66 дэлегацкіх сходак, з іх 62 пры вясковых ячэйках. Ахоплена сходкамі 2114 жанчыны, 1780 сялянак, з іх 61 проц. беднячак.

У першыню дэлегацкімі сходкамі ахоплена 82 саматужніцы. Усе дэлегацкія сходкі (за асобнымі выключэньнямі) працуюць нормальна, дэлегацкія сходкі забясьпечаны літаратурай. Апрача праграмных гутарак разбіркацца на сходках і практычныя пытаньні, чаго ў мінулым годзе ня было. Маецца 193 практыканткі, адзначана больш уважлівыя, чым ... ней адносіны да практыканток з боку устаноў і організацый. Поўні ідзе ліквідацыя няпісьменнасьці сярод дэлегатак, асабліва сярод больш дарослых.

Акрутком адзначыў, што кіраўніцтва дэлегацкімі сходкамі з боку РК і большасьці ячэек прымае сыстэматычны характар і дау... [illegible] у [illegible] ... ш раённых нарад кіраў[illegible] ...лак аб правядзеньні РК абсьледваньня дэлегацкіх сходак, аб справаздачнасьці дэлегатак перад выбарнічымі і інш.

Вынікі комплектаваньня ВНУ БССР у 1926-27 навуч. годзе.

Комуністычны Унівэрсытэт Беларусі імя У. І. Леніна. У 1926-27 навуч. годзе ў Унівэрсытэт прынята 58 асоб, замест прадпалагаемых 85 (такім чынам, выканана 68,2 проц. заданьня). На асноўны курс прынята 11 асоб замест 35; на падрыхтоўчы—47, замест 50. (Апрача гэтага прыняты на II курс 1 т. і на III курс 1).

Унівэрсытэт укомплектаваны ня поўнасьцю. Да пытаньня комплектаваньня Комуніст. Унівэрсыт. Беларусі мясцовыя організацыі (акругі) аднесьліся ня з поўнай уважлівасьцю, так замест 127 асоб, павінных быць накіраванымі для адбору,—накіравана ўсяго 72, гэта значыць—заданьне выканана толькі на 56,7 проц. Як выканана заданьне па укомплектаваньню Ком. Унівэрсытэту Беларусі паасобнымі акругамі, пакажа наступная таблица:

Акругі	[illegible]	Накіравана	[illegible]	[illegible]	% у адносінах да разьвёрсткі
Менская	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Віцебская	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	8	[illegible]
Бабруйская	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]
Аршанская	[illegible]		[illegible]		[illegible]
Полацкая	[illegible]		[illegible]	1	[illegible]
[illegible]	[illegible]				[illegible]
[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]
Мазырская	[illegible]		[illegible]		[illegible]
Інш. парт. орган	1[illegible]	[illegible]			
УСЯГО	127	72	56,7	58	68,2

Процант выкананьня разьвёрсткі паасобнымі організацыямі разнастайны: ад 100 проц.—Менская і

Бабруйская акругі да 14,2 проц. - Віцебская, 25 проц. - Полацкая. Трэба заувважыць і тое, што з боку тых акруг дзе, разьвёрстка аб камандзіраваньні для адбору была выканана поўнасьцю, там і падбор кандыдатаў, як правіла быў леп шы, так адносна прыёму заданьне Менскай акр. выканана на 114,2 проц., Бабруйскай—112 проц., Магілеускай—114 проц., у той час як Віцебская акр. толькі на 25 проц., Полацкай на 20 проц. і г. д. (Гл. 6 стаўбец табл.).

Процант рабочых у параўнаньні з мінулым годам зьменшыўся; проц. рабочых агульнага ліку студэнтаў Ком. Унівэрсытэту складаў 43,2 проц., у гэтым годзе проц. прынятых зьменшыўся да 39 проц.; на падрыхтоўчы курс у 1926-27 нав. годзе прынятыя рабочыя складаюць 47,5 проц., у мінулым рабочыя складалі 51 проц.. Павялічыўся процант сялян. У мінулым, сяляне складалі 51,4 проц. агульнага ліку студэнтаў, прычым гэтага году сяляне складаюць 55 проц.

Нацыянальны склад прынятых наступны: 68,5 проц.—беларусы, 21 проц.—яўрэі, 8,5 проц.—расійцы і інш.—3 проц. Па соцыяльнаму ста новішчу: рабочых—24 асобы—39% сялян—32—55 проц., іншых - 4- -6 процантаў.

У адносінах да партстажу склад прынятых палепшыўся; адсутнічае прыём кандыдатаў. Партыйцаў са стажам з 1918-20 г. г.—47,5 проц. усяго прыёму; 42 чал. (70 проц.) з прынятых—прымалі ўдзел у г[illegible] мадзянскай вайне. Па полу прынятыя падзяляюцца так: 53 мужч.—88 проц. і 7 жанчын—12 проц. Павялічыўся процант жанчын. (У мінулым годзе жанчын было у Унівэрсытэце 10 проц.).

Комплектаваньне ВНУ БССР. (ВНУ, Тэхнікумы, Рабфакі). З дакладу Галоўпрофасьветы на колегіі АПА высьветлена, што за ВНУ БССР захована значная колькасьць рабфакаўцаў з ліку скончыўшых у гэтым годзе (65 проц. выпуску суп роць 35 проц. мінулага). Значна па вялічыўся партыйны і комсамольскі склад: ВНУ—35,9 проц. супроць 31 проц. мінулага году, Рабфакі—74,5 проц. супроць 48,2 проц., Пэдтэхнікумы 39,1 проц. супроць 19,9 проц., Сельска-Гасп. Тэхнікумы 45,8 проц. супроць 28,5 проц., індустрыяльныя тэхнікумы—47,1 проц. супроць 30,2 проц.

Павялічыўся % сялян пры прыёме: ВНУ—49,9 проц. супроць 42,4 проц. мінулага году, Пэдтэхнікумы 54,2 проц. супроць 49,8 проц., сельск.-гаспад 70 проц. супроць 63,6 проц.

Павялічэньне % рабочых у раб[illegible] і адсутнасьць у прыёме ін[illegible]

1926-27 нав. г [illegible]

[illegible] 3 . . 36,3% 60,7% 1,9% 1

Колегіяй АПА адзначана: а) невыкананьне прынцыпу адбору паводле здавальняючых па акадэмічным ведам: з ліку асоб, трымаўшых залікі, прынята 1209 вытрымаўшых іспыты і апрача гэтага 569 асоб, здаўшых дрэнна залікі; б) паменьшэньне проц. рабочых у ВНУ і Пэдтэхнікумах: ВНУ — 14,6 проц. супроць 16,3 проц. мінулага году, Пэдтэхнікумы—9,9 проц. супроць 10,6 проц.

Дадзена дырэктыва у будучым годзе праводзіць больш строгі падбор не застанаўліваючыся перад невыкананьнем нормы прыёму. Апрача гэтага, з мэтай большага уцягненьня рабочых і сялян у ВНУ і Тэхнікумы аб неабходнасьці пашырэньня сеткі вячэрняе асьветы (вячэрні Рабфак, Тэхнікумы).

Комплектаваньне Совпартшкол Беларусі. У Віцебскую савпартшколу—у 1926-27 нав. годзе прынята 89 чал. Па соцыяльн. складу прынятыя падзяляюцца так: рабочых -48 чал. (54 проц.), сялян—36 (40 проц.), іншых 5 чал. (6 проц.), у мінулым 1925-26 нав. годзе рабочых было прынята 48 чал. (54 проц.),

сялян—33 (36 проц.), іншых—9 (10 проц.). Партыйцаў прынята ў гэтым годзе 46 чал. (51 проц.), а ў мінулым 32 чал. (35,5 проц.).

Магілеўскую — прынята ў 1926-27 нав. годзе усяго 133 чал. З гэтага ліку рабочых і батракоў 54 чал. (40,6 проц.), сялян—78 (58,6 проц.), іншых—1. Партыйцаў 88 і (66,2 проц.). У 1925-26 нав. годзе было прынята рабочых і батракоў — 76 (42,9 проц.), сялян—98 (55,3 проц.), іншых—3 (1,8 проц.), партыйцау 101 (57 проц.).

Па дакладу Галоўполітасьветы—аб выніках комплектаваньня Савпартшкол БССР- колегіяй АПА адзначана, што АК нявыкана дырэктыва ЦК адносна камандыраваньня ў Савпартшколы ўзростам вышэй 22 год і маючых больш партыйны стаж. У Віцебскую Савпартшколу з 89 чал., прынятых у гэтым годзе сяброў КП(б)Б - 32 чал. (36 проц.) і па узросту звыш 22 год 57 чал. (64 проц.); Магілеускую—прынята 133, з іх сяброў КП(б)Б 29 чал. (21 проц.), з узростам звыш 22 год 76 чал. (57 проц.).

З прычыны неналежнага падбору кандыдатаў з боку АК у Магілеўскую Савпартшколу замест 143 слухачоў прынята—133 (93 проц.); у Віцебскую - замест 123—89 чал. (72 проц.).

Дадзена дырэктыва ў далейшым прымаць у Савпартшколы толькі тых т. т., якая поўнасьцю будуць адказваць умовам прыему.

БІБЛІАГРАФІЯ

С. Я. Вольфсон. Диалектический материализм. Изд. VI исправл. и дополненное, ч. I-III. Госуд. Изд. Белоруссии. Минск. 1926. Стр. XIV+375.

В настоящей заметке я ограничусь рассмотрением нового, значительно дополненного, издания курса тов. С. Я. Вольфсона с одной лишь точки зрения—с точки зрения методологической: каковы принципы построения курса, круг проблем, излагаемых в нем, подход к рассматриваемым темам, архитектоника курса. При том разнобое во взглядах, который у нас существует по вопросу о предмете диалектического материализма, об об'екте его изучения, о задачах этой дисциплины—такая постановка вопроса имеет достаточное основание.

Хотя, в общем, курс является марксистски-выдержанным, и то, что изложено в нем, изложено более или менее правильно и добросовестно,—однако, изложено в нем не всегда то, что следовало-бы, и обойдено весьма многое, что необходимо было изложить, а изложенное—нужное и по существу верное—представлено не в той связи, не в том аспекте, в котором должно-бы быть освещено в правильно построенном курсе диалектического материализма. Оговорюсь, что хотя я и полагаю, что методологически курс неудовлетворителен, не отвечает поставленным пред ним задачам, это отнюдь не мешает мне считать книгу С. Я. Вольфсона одним из полезных пособий, имеющихся по данному предмету. По сравнению с другими аналогичными учебниками работа С. Я. Вольфсона заслуживает рекомендации, по сравнению-же с „должным" курсом, с курсом, каким он должен быть—она подлежит строгой критике и нуждается в радикальной переработке.

Автор курса правильно исходит из понимания диалектического материализма как философии. Не в пример нашим упростителям, отмечающим философию, выдающих за марксизм его социологическую часть, С. Я. Вольфсон руководствуется правильным пониманием диалектического материализма как цельного философского учения, частным случаем, приложением которого к сфере общественной жизни является исторический материализм. Тов. Вольфсон совершенно правильно понимает философию не как сверхнаучную дисциплину и не как энциклопедию наук, систему значит, а как „исследование форм мышления и изучение путей его развития", он сочувственно приводит определение философии А. Лабриола, согласно которому она рассматривается как методология частных наук, как „формальное знание акта и процесса познавания и мышления в любом отношении с опытом и наблюдением", как логика и диалектика. В этом вопросе мы целиком и полностью солидарны с тов. Вольфсоном (см. напр. мою ст. „Марксизм и философия" в журн. „Полымя", № 5 за 1926 г.) и горячо приветствовали-бы курс, написанный на основе последовательного проведения такого понимания диалектического материализма, если бы... дело не ограничивалось декларативным введением, если бы это понимание нашло практическое осуществление в построении курса. А этого то и нет. К введению нужно приложить другой курс, либо заменить введение иным, более соответствующим действительному содержанию курса.

Курс, вопреки введению, не есть марксистский курс методологии наук, не есть учение о познании „в любом отношении с опытом и наблюдением", не есть материалистическая логика и диалектика.

Элементы системы занимают непропорциональное место по сравнению с изложением марксистской методологии. Ряд кардинальных принципов диалектики вовсе не поставлен. Читатель не получает никаких сведений об отличных от марксизма методологических направлениях и критики их. Ни один беспристрастный читатель по прочтении книги не придет к выводу, что марксизм—методология. Изложение марксистской философии занимает в книге лишь 47 стр. (131—178), а социологии (не методологии социальных наук, а чистокровной социологии)—180 стр. (185—365). Глава о диалектике—20 стр., а о нравственности—32.

После двухсот страниц социологического текста читатель ничего не узнает о господствующей на Западе телеологической методологии обществознания, не будет подготовлен к критике, напр. органического направления, он не узнает о существовании вопроса о единстве методов естественных и общественных наук.

В главе о детерминизме нет ничего о раздирающей современную биологию борьбе телеологической и механистической методологии. Я не говорю уже о том, что и намека нет на указание о том, как с нашей точки зрения представляются напр. логические и математические понятия. Мы согласны, что социальную методологию следует гипертрофировать, но нельзя же в методологии „всех частных наук" аннулировать элементы методологии естествознания. Впрочем, вполне законно было для курса, читанного на факультете общественных наук, ограничиться при изложении методологии обществознания лишь общефилософского введения, но социологическая часть не построена как методология, а философское введение не освещает важнейших методологических принципов. Можно-ли излагать диалектику не освещая... категории противоречия, этой души метода, не упомянуть о столь методологически ценных категориях как общее, особенное и единичное, не рассмотреть отношения части к целому, индукции и дедукции? И совершенно не случайно историческая часть к курсу диалектического материализма ограничивается историей материализма, и не включает истории диалектики. И разве допустимо, предпослав небольшой философской части историю материалистической философии, лишить социологическую часть (две трети книги) введения о предшественниках *социологических* воззрений Маркса? Можно-ли говорить о Гассенди и не упомянуть о социалистах утопистах. И допустимо-ли строить курс марксистской методологии общественных наук, не удостоив даже упоминания драгоценного наследия методологии политической экономии.

Право, дельный комментарий к „Введению к критике политической экономии" и к ленинскому наброску о диалектике дали-бы изучающему марксистскую философию большее знание предмета. Разве можно на многих десятках страниц рассматривать различные виды идеологий и не изложить величественного учения Маркса о фетишизме. Без глубокого проникновения в экономические творения Маркса нельзя изучить методологию общественных наук. Богатейшая сокровищница марксизма осталась неиспользованной. Коренные вопросы методологии во всю их величину и в соответствующем аспекте даже и не поставлены. Вот почему у подготовленного читателя останется впечатление, что автор не излагает, не об'ясняет проблемы, а с большой легкостью скользит по их поверхности.

Я отметил уже непонятную однобокость исторической части (I). Она

имеет и другой огромный недочет. В ней нашлось шесть страниц для схоластической реакции средневековья, но нет и шести строк для классической идеалистической философии до Гегеля, нет места для критики неокантианского и махистского ревизионизма. А не зная, не умея преодолеть основные типы идеалистической философии, можно быть лишь догматиком-материалистом, пасуя при первом идеалистическом и ревизионистском наскоке на марксизм.

Большая часть книги занята *систематическим* марксистским изложением социологии, начиная с производительных сил и—вверх по плехановской пятичленке—до искусства. Если эта часть претендует на полноту—она недостаточна. Нет, напр., анализа семейно-брачных отношений, *науки*, национального вопроса. Если это иллюстрации (как уверяет тов. Вольфсон во введении) —они громоздки, многочисленны, однообразны. Гораздо ценнее было бы, напр., вместо многих „продольных" разрезов различных сторон общественной жизни, дать и один „поперечный" разрез конкретной эпохи во всем многообразии и взаимосвязи отношений, или привести один из анализов экономических категорий по Марксу.

Остро ощущается отсутствие главы о научном коммунизме и о методологии революционной *деятельности*, о диалектике борьбы.

Совершенно не учтены при написании главы о праве те достижения, которые сделала в последние годы марксистская мысль в разработке этого вопроса.

Все это дает мне основание утверждать,—amicus Plato, sed magis amica veritas,—что курс очень несовершенен, не разрешает вопроса об университетском учебнике диалектического материализма, хотя и написан ортодоксально и без всяких „уклонов"

Тов. Р. В. в „Правде" отпугивает от рассматриваемой книги все ми „жупелами" и „металлами" ревизионизма и эклектицизма. Предоставлю самому тов. Вольфсону удовольствие посмеяться над аргументацией рецензента. Я же, как ни старался, никакого отхода от ортодоксального марксизма в книге не обнаружил. Такими же близорукими как и я оказались и партийцы-теоретики А. Плотников и Вл. Сарабьянов („Книга и революция" № 3. за 1923 г., „Книгоноша № 5, за 1923 г.) и Б. И. Горев („Вестник социалистической академии" № 2) и рецензенты „Известий ЦИК" (№ 288 за 1924 г. и от 19-XII за 1926 г.). В книге т. Вольфсона достаточно действительных недостатков, незачем ей пристегивать мнимые. В ожидании, что ответ т. Вольфсона не замедлит выявить философский дальтонизм т. Р. В., отмечу лишь один штрих для характеристики его критического уровня.

В доказательство эклектичности книги т. Р. В. приводит цитату: „От зависти богов отца Геродота до влияния среды Тэна и т. д.", после чего победоносно потрясает восклицательными знаками и кавычками. Рекомендую читателю открыть на 71 стр. рус. перевода работу Антонио Лабриола „Исторический материализм"—подлинного автора этой цитаты, дословно списанной у него т. Вольфсоном. Вот уж поистине, т. Р. В., шел в одну дверь—попал в другую. „Эклектическая похлебка" оказалась „заваренной" другом Энгельса и одним из блестящих представителей первого поколения марксистов!

Б. Быховский.

Беларуская работніца і сялянка.

Орган Аддзелу па працы сярод жанчын ЦК КП(б)Б № 2 (28) 1927 г.

Разглядаемы намі лютаўскі (другі) нумар часопісі „Беларуская Работніца і Сялянка" прыстасованы галоўным чынам да Міжнароднага жаночага дню.

„Беларуская Работніца і Сялянка" разьлічана на чытача—працоўную

жанчыну. 8-ае сакавіка—дзень жанчын. Часопісь мусіла на сваіх старонках усебакова асьвятліць гэтае сьвята. А выйшла крышку іначай. Апрача перадавіцы „8 марта“, у якой таксама сьцісла закранаюцца пытаньні агульнага палітычнага становішча нашай краіны і апошніх падзей на Захадзе, апроч артыкулу Клары Цэткін „**Шаг к мировой революции**“—матар‘ялаў прысьвечаных міжнароднаму рабочаму дню жанчын - няма.

Нам здаецца яно крышку памылкова, трэба было-б непашкадаваць яшчэ адну-другую старонку для шырэйшага і глыбейшага азнаямленьня сваіх чытачоў з гісторыяй гэтага сьвята.

Зьмешчаны артыкул „**Все на перевыборы Горсовета**“ — заклікае жанчын прымаць актыўны ўдзел у гэтай працы; а выбраныя жанчыны павінны рупліва працаваць у саветах, гэтым самым укладываць долю сваёй працы ў Соцыялістычнае будаўніцтва, бо „работница должна стать крепкой опорой партии в советской работе“.

У журнале маюцца артыкулы „Разгул фашизма“ і „О Красной Армии“. І як звычайна лісты з месц і парады жанчынам па розным галінам гаспадаркі.

Апрача такога недахопу, як тое, што мала вельмі матар‘ялаў адносна сьвята жанчын, дзе пасутнасьці трэба было-б на старонках правесьці ўрачысты агляд праробленай жанчынамі працы, агульнае ўражаньне часопісь пакідае даволі добрае. Значна палепшыўся тэхнічны бок, што ў пэўнай меры прыцягвае да сябе большую ўвагу. Мала матар‘ялаў на беларускай мове.

Трэба вітаць такі крок рэдакцыі, які яна ўжыла перадрукоўваючы мастацкія творы: „поэма пра чорныя вочы“—Зарэцкага і другіх.

„Беларуская Работніца і Сялянка“ расьце, а наша авеянае дынамікай соцыялістычнага будаўніцтва жыцьцё — забясьпечвае далейшы рост.

А.

П л у г.

Месячна навукова-папулярная сельска-гаспадарчая часопісь.

Часопісь „Плуг“ налічвае трэці год свайго існаваньня. За гэты параўнаўча не малы час часопісь павінна была канчаткова знайсьці свой шлях, завербаваць сталы лік супрацоўнікаў-дапішчыкаў, аб‘яднаць іх вакол сябе. Часопісь за тры гады працы павінна была ўсебакова вывучыць сваіх чытачоў іх запатрабаваньні і падагуліўшы ўвесь здабыты матар‘ял, павінна была выпрацаваць, аформіць напрамак часопісі і спэцыяльна прыстасоўваць у папулярным выглядзе належны зьмест.

Ці справілася часопісь з сваёй задачай? Ці карыстаецца яна папулярнасьцю сярод сялянства і ці спраўляецца яна са службаю дапаможніка ў працы селяніна - земляроба?

Пастараемся зараз выявіць.

Рэч вядома, некалькі гадоў таму назад, маладая савецкая агрономія толькі пачала была разгортваць сваю працу і вось у гэтым пытаньні значную ролю адыграў „Плуг“. На яго старонках выяўляліся прыродныя і экономічныя асаблівасьці гаспадараньня Беларусі, у ранейшыя-ж часы гэтых матар‘ялаў, літаратуры па гэтаму пытаньню ня было. Вакол „Плуга“ гуртаваліся маладыя агрономы, абменьваліся вопытам сваёй працы і г. д.

„Плуг“—быў ініцыятарам стварэньня інстытуту сялян-дасьледчыкаў. „Плуг“ ня быў пасыўным у папулярызацыі і растлумачэньні сялянам тых мерапрыемстваў, якія праводзіць партыя і савецкая ўлада па перабудове і разьвіцьцю сельскай гаспадаркі.

З лістоў сялян, якія выдрукаваны ў „Плугу“, відаць, што часопіс адыграла спрыяючую ролю ў сэнсе дапамогі ў пастаноўцы гаспадаркі.

> „Гаспадарыць я пачаў ня ўмеючы. Вось тут „Плуг“ прышоў мне на дапамо[гу]. Я навучыўся правільна весьці гас[па]дарку. Цяпер я на вы таў ы атрымаў першую прэмію і ганаровы біле[т]

Так піша селянін Судак („Плуг“ № 1). Сувязь з сялянствам часо-

пісь, як відаць, разгартоўвае, але бязумоўна мала і на гэта адно з асноўных пытаньняў трэба зьвярнуць належную ўвагу.

Матар'ялы ў „Плузе“ даволі рознастайныя, ахопліваюць усе галіны сельскае гаспадаркі: ёсьць матар'ялы і па гаспадарцы палявой і па садоўніцтву, паляводзтву, па жывёлагадоулі, па земляўпарадкаваньню, лясной гаспадарцы, краязнаўству і г. д.

Адно толькі часамі сустракаюцца артыкулы, якія бываюць недаступны звычайнаму селяніну і іх трэба як можна папулярней даваць, проста,—а гэтым заваюецца цікаўнасьць да часопісі і аўтарытэт яе сярод сялянства.

Тыраж „Плуга“—як мы бачым у першым нумары за мінулы год—раўняўся ад 6—да 8 тысяч экзэмпляраў.

Гэта ня мала і ня многа, але трэба часопісь ажывіць цікавымі ілюстрацыямі з жыцьця і працы сялян, даваць здымкі паказальных палёў, станцый і г. д.

Гэтае мерапрыемства будзе спрыяць у далейшым больш шпаркаму распаусюджваньню.

Часопісь арыентуецца на селяніна-гаспадара, часопісь ведае яго запатрабаваньні і ў большасьці іх задавальняе. Але ўціхамірацца гэтым няможна, трэба для часопісі яшчэ многа каб палепшыць перадачу матар'ялаў, сувязь з чытачамі і бясспрэчна самы тэхнічны бок часопісі.

Два гады „Плуг“ рос і трэба надалей каб ён абагачваўся любоўю сялян і няспыняў далейшага, так яшчэ патрэбнага, росту.

Галь.

Адказны рэдактар: *Н. Галадзед*

Члены рэдколегіі: *А. Сянкевіч*, *Рыжоў*, *Гоўзман*, *А. Александровіч*

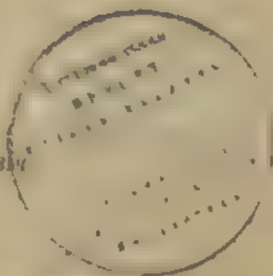

ЗЬМЕСТ

СЕМЫ ГОД ВЫДАННЯ | СЕМЫ ГОД ВЫДАННЯ

ПРЫМАЕЦЦА НА 1928 Г. ПАДПІСКА

НА ВЯЛІКУЮ БЕЛАРУСКУЮ ЧАСОПІСЬ ЛІТАРАТУРЫ, ПАЛІТЫКІ, ЭКАНОМІКІ, ГІСТОРЫІ

„ПОЛЫМЯ“

пад рэдакцыяй

З. Жылуновіча [illegible] М. Зарэцкага, і Я. Ліманоўскага

У часопісі прымаюць удзел [illegible] беларускія літаратурныя і навуковыя сілы.

Часопісь „ПОЛЫМЯ“ выходзіць раз у паўтара месяцы

(8 кніжак на год) РАЗЬМЕРАМ КОЖНЫ НУМАР 12-14 ДРУКАВАНЫХ АРКУШАЎ

З ПЕРШАЙ ПАЛОВЫ 1928 ГОДУ НАМЕЧАНА ДА ДРУКУ:

ПРОЗА: Я. [illegible] і Бэкарт [illegible] Н. З. [illegible] (З [illegible]), Цішкі Гартнага — „[illegible]“), Тараса Гушчы — „У палескай [illegible]“, Я. Лімаоўскага — „Над абрывам“ [illegible] В. [illegible] і інш. [illegible]

ПАЭЗІЯ: Якуба Коласа — „На шляхох волі“, поэма, Т. Кляшторнага — „Сусьветы“, поэма, А. А[illegible] „[illegible]“ поэма, А. Дудара „[illegible]“, поэма. ВЕРШЫ Янкі Купалы і [illegible] В. М[illegible] М. Грамыкі і інш.

[illegible] „ПОЛЫМЯ“ [illegible] хроніка культурнага жыцьця СССР і заходня-эўрапэйскіх краін.

Гадавыя падпішчыкі на „ПОЛЫМЯ“ на 1928 г. атрымоўваюць па выбары бясплатна літаратурны дадатак АБО КАМПЛЕКТ „ПОЛЫМЯ“ або „МАЛАДНЯК“ за 1926 г. ці 1927 г., альбо замест камплекту „ПОЛЫМЯ“ ці „МАЛАДНЯКА“ ПЯЦЬ КНІЖАК на беларускай мове:

ЕМ. ЯРАСЛАЎСКАГА [illegible] А. КАГАН „Нацыянальны вызваленчы рух на Усходзе“ [illegible] „Заходняя Беларусь“ і „Інтэрпэляцыі беларускіх паслоў у польскім сойме“.

Паўгадавыя падпішчыкі атрымоўваюць у дадатак НАСЦЕННЫ КАЛЯНДАР на 1928 год і ДЗЬВЕ з памянёных вышэй кніжак.

Акрамя таго ГАДАВЫМ падпішчыкам прадстаўляецца расрочка 1 студзеня — 4 р. 50 к.; 1 [illegible] — 3 р. [illegible] к.; 1 [illegible] 2 руб. ПАЎГАДАВЫМ: 1 студзеня — 3 руб.; 1 ліпеня — 2 руб.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА:

на год 10 руб., на 6 м-цаў 5 руб., на 3 м-цы 2 руб. 50 к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у рэдакцыі часопісі „ПОЛЫМЯ“ (Менск, Савецкая, 63); у Цэнтральнай кнігарні Белар. Дзяржаўнага Выдавецтва [illegible] ва ўсіх акруговых аддзяленьнях Бел. Дзярж. Выдавецтва, ва ўсіх паштовых аддзяленьнях і ў канторы падпіскі на газэты „Праўда“ і „[illegible]“ (Менск, Савецкая 61), у канторы газэты „Беларуская Вёска“ (Менск, Савецкая [illegible]) і ўпаўнаважанымі і селькорамі ва ўсіх раёнах БССР.

ЦАНА 25 КАП.

A000000 1965727